

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

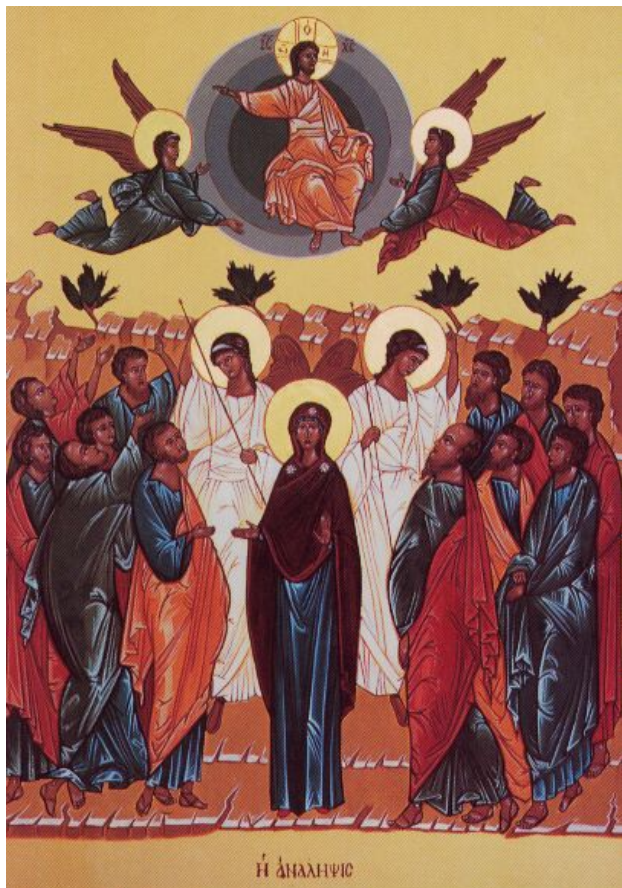
Nr 1-2(142-143)

styczeń - luty

2008 r.

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN On line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>

„Boże,
Ty przez zmartwychwstanie Chrystusa
przywróciłeś nam życie wieczne;
umocnij naszą wiarę i nadzieję,
abyśmy z ufnością oczekiwali
spełnienia Twoich obietnic.”

Radosnej wiary w zbawczy cud
Zmartwychwstania Pańskiego

życzy

Redakcja

WESOŁEGO ALLELUJA!

SPIS TREŚCI

DZIAŁANIA KSN:

Trzeba poprawić Budżet Państwa na 2008 rok – J. Sobieszkański.
Prezydium Rady KSN NSZZ „S” – 15.12.2007 r.
Prezydium Rady KSN NSZZ „S” – 02.02.2008 r.
Spotkanie Minister NiSW z członkami Rady KSN.
Konferencja: „Nowe finansowanie, większa dostępność, lepsza jakość”.
Konferencja ETUCE: „Stres w pracy nauczycieli”.
Konferencja: „Zarządzanie zmianami przez różnorodność”.
STANOWISKA KZ NSZZ „S” W SPRAWIE WYNAGRODZEŃ W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM.

STANOWISKA W SPRAWIE PROPAGANDOWEJ KAMPANII PRZECIWKO ZWIĄZKOM ZAWODOWYM.

JUBILEUSZ PROF. T. ZAGAJEWSKIEGO.

INFORMACJE RÓŻNE:

Petycja do Sejmu i Rządu RP – J. Wieczorek
Przedruk artykułu „Biznesmen i naukowcy: trudny mariaż” –
A. Brzozowski
Seminarium KSN-GEW.

DZIAŁANIA KSN

TRZEBA POPRAWIĆ BUDŻET PAŃSTWA NA 2008 ROK

Zacznę od przytoczenia obszernych fragmentów z listów do Premiera Donalda Tuska i do Przewodniczących Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność”. Zawierają one zwięzły opis kontaktów z władzami Państwa w sprawie finansowania nauki i szkolnictwa wyższego, obejmujący okres jednego roku, bo od stycznia roku poprzedniego do dzisiaj.

W ubiegłym roku, po kilkumiesięcznych negocjacjach Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, został podpisany wspólny dokument wyrażający akceptację postulatu o kształtowaniu środków na wynagrodzenia dla pracowników publicznego szkolnictwa wyższego. W roku 2008 środki z budżetu państwa miały gwarantować wynagrodzenia na poziomie nie niższym od poziomu określonego relacją 3:2:1:1 (profesorowie, adiunkci, asystenci, pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi) w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Cytujemy fragment tego dokumentu: „Ministerstwo dołoży starań, aby realizacja tego postulatu na rok 2008 nastąpiła przez odpowiednie zwiększenie kwoty bazowej dla szkolnictwa wyższego”.

Zwracaliśmy uwagę, że ukształtowanie środków na wynagrodzenia zgodnie z relacją 3:2:1:1 jest wywiązaniem się z dyspozycji ustawowej (ustawa z 2001 roku wprowadzająca trzyetapowy system poprawy wynagrodzeń w publicznym szkolnictwie wyższym). Postulat zwiększenia środków na wynagrodzenia trzeba więc odczytywać jako postulat nadrabiania opóźnień.

Uzgodniono także, że w projekcie budżetu państwa na 2008 rok na wydatki rzeczowe powinna być przeznaczona kwota w wysokości 2500 mln zł. Ustalono, że MNiSW podejmie działania zmierzające do zwiększenia pomocy materialnej dla studentów i doktorantów.

Ustępujący Rząd kierowany przez Premiera Jarosława Kaczyńskiego nie uwzględnił tych ustaleń. Odnosił się tylko częściowo do kwestii wynagrodzeń. Przewidział w projekcie budżetu państwa, w rezerwie celowej, 200 mln zł na poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym, lecz są to środki zbyt małe.

Wobec zmiany koalicji sprawującej władzę podjęcie batalii o zasadniczą zmianę budżetu państwa dla szkolnictwa wyższego stało się nierealne. W tej sytuacji Krajowa Sekcja Nauki postanowiła dopominać się o podwyższenie środków na wynagrodzenia. Wystąpiono do Komisji Sejmowej Nauki, Edukacji i Młodzieży, do Senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu oraz do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o zwiększenie środków na wynagrodzenia o dodatkowe 300 mln zł. Z inicjatywy KSN w Sejmie został zgłoszony wniosek o zwiększenie środków na wynagrodzenia pracowników szkolnictwa wyższego, lecz siłami posłów Platformy Obywatelskiej został odda-

lony. Ponownie wniosek o zwiększenie tych środków został wniesiony przez Komisję Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP. Podczas obrad plenarnych Senatu wniosek ten został odrzucony. (Za wnioskiem głosowało 37 senatorów, przeciw – 58.) W dyskusji padały propozycje, aby ten wniosek jeszcze przedyskutować z Rządem.

W piśmie skierowanym w drugiej połowie stycznia br. do Premiera Donalda Tuska zwracaliśmy się o zaakceptowanie dodatkowego zwiększenia w budżecie państwa na 2008 rok środków na wynagrodzenia pracowników szkolnictwa wyższego.

Budżet Państwa na 2008 rok jest już zatwierdzony. Środki na wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym nie zostały zwiększone. Utrzymała się jedynie rezerwa celowa, w której jest przewidziana kwota 200 mln zł na poprawę wynagrodzeń.

KSN NSZZ „Solidarność” podpisuje uzgodnienia z reprezentantami Rządu. Czy dla nowego Rządu to nie ma żadnego znaczenia? Uwzględniając ograniczone pole manewru nowego Rządu znacznie redukujemy nasze postulaty. Dodatkowe 300 mln zł, o które występowaliśmy na poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym, z całą pewnością nie wywalcą finansów państwa.

Rodzą się przypuszczenia i trudne pytania. Chyba nie można przyjąć, że jest to świadome sianie niepokoju przez Rząd. Nikomu rozsądnemu by na tym nie zależało. Więc raczej jest to przeświadczenie, że w tym środowisku, dość często pracownicy wiążą swą drogę życiową z pracą naukową i dydaktyczną. Nawet dokuczliwy czynnik ekonomiczny może ustępować na drugi plan. Mniejsza jest więc obawa, że środowisko zechce bardziej zdecydowanie upomnieć się o lepsze wynagrodzenia. W tej kalkulacji nie uwzględnia się coraz szerzej otwierającej się Europy. Zwiększają się możliwości realizowania się w pracy naukowej niekoniernie we własnym kraju. Być może ta obawa jest obojętna dla osób nastawionych na perspektywę trwania kadencji.

Nie można też wykluczyć przypuszczenia, że jest to celowe działanie. Może chodzi o „przyduszenie” społeczności akademickiej, aby była skłonna do wyrażenia zgody na zmiany, których w lepszych warunkach bytowania nie zaakceptowałyby. Od dawna znane są zakusy na wprowadzenie odpłatności za studia dzienne i komercjalizację kształcenia w uczelniach publicznych.

Prezydium Krajowej Sekcji Nauki w dalszym ciągu podtrzymuje postulat dodatkowego zwiększenia środków na poprawę wynagrodzeń w publicznym szkolnictwie wyższym w 2008 roku. Wobec odrzucenia w Parlamencie wniosku o dodatkowe środki dla szkolnictwa wyższego, realizacja tego oczekiwania stanie się możliwa, jeżeli Rząd wykaże w tej sprawie stosowną aktywność. Potrzebna jest niewielka korekta

Budżetu Państwa. Niedobrze by było, gdyby Rząd ignorował argumenty i bardzo wyważone propozycje. To stanowisko znajduje potwierdzenie w napływających do KSN dokumentach nadsyłanych przez Komisję Zakładowe uczelni.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Pani Barbara Kudrycka powołała Zespół Założeń Reformy Systemu Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W składzie tego Zespołu zabrakło osób mających doświadczenie

w działalności i pracy jednostek badawczo-rozwojowych. To istotne potknięcie. Pracownicy naukowcy JBR mają największe doświadczenie w realizacji badań stosowanych i współpracy z podmiotami gospodarki. Formowanie założeń do reformy systemu nauki bez uwzględnienia tych doświadczeń ograniczy ich racjonalność. Do Pani Minister skierowaliśmy pismo z propozycją uzupełnienia składu Zespołu o przedstawicieli JBR.

Janusz Sobieszczęński

INFORMACJA Z POSIEDZENIA PREZYDIUM RADY KSN NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

w dniu 15.12.2007 r.

Członkowie Prezydium:

Obecni: Jerzy Dudek, Marek Gutowski, Barbara Jakubowska, Tadeusz Kolenda, Jerzy Olędzki, Alicja Paplińska, Kazimierz Siciński, Janusz Sobieszczęński, Julian Srebrny, Krzysztof Weiss.

Nieobecni: Krystyna Andrzejewska, Andrzej Grząślewicz, Wojciech Janik, Ludomir Jankowski, Ryszard Mosakowski, Wojciech Pillich.

Członkowie Komisji Rewizyjnej: Teodor Werbowski.

Zaproszeni goście: Krzysztof Dzik, Jerzy Jackl, Joanna Kniecicka.

Na wstępie kol. J. Sobieszczęński powitał wszystkich zebranych. Szczególnie powitał kol. Krzysztofa Dzikę przewodniczącego Komisji Zakładowej w Instytucie Maszyn Matematycznych. Następnie kol. J. Sobieszczęński oddał głos kol. K. Dzikowi. Kol. K. Dzik przedstawił zebranym informacje na temat aktualnej sytuacji w IMM. Poinformował, że w tym instytucje były prowadzone prace mające na celu jego konsolidację z PIAP. Niestety, w pewnym momencie zostały one przerwane i zapadła w Ministerstwie decyzja, że IMM ma zostać zlikwidowany. Został powołany kierownik Instytutu, który miał przeprowadzić jego likwidację. Rada naukowa i Związki zawodowe IMM ostro protestowały przeciw tej decyzji, ale bez skutku. Dopiero po informacji u wicepremiera W. Pawłaka likwidacja Instytutu została wstrzymana. Wobec konsekwentnego stanowiska KSN w tej sprawie kol. K. Dzik złożył podziękowanie dla KSN, a szczególnie dla kol. J. Sobieszczęńskiego i kol. A. Paplińskiej za wielokrotne interwencje. Kol. K. Siciński pogratulował sukcesu kol. K. Dzikowi oraz całej załodze IMM. Stwierdził, że na IMM testowano metodę szybkiej likwidacji JBR-ów. Przypomnił, że również tego typu działania likwidacyjne były podejmowane w stosunku do obu instytutów w Skierniewicach. Miało to na celu połączenie tych Instytutów.

Kol. T. Werbowski poinformował, że obecnie istnieje w Polsce wielu specjalistów od spraw przekształceń przedsiębiorstw. Każde takie działanie powinno być poprzedzone dokładną analizą przewidywanych skutków, jakie to przekształcenie może wywołać. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował zmianę porządku obrad w stosunku do proponowanego w zawiadomieniach pisemnych i przedstawił propozycje nowego porządku.

1. Co dalej w sprawie projektu Budżetu Państwa na 2008 r.?
2. Plan spotkania z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 8 stycznia 2008 r.
3. Plan ewentualnego spotkania z Ministrem Gospodarki.

4. Informacja o stanie prac nad PUZP.
5. Program i plan pracy KSN w 2008 roku.
6. Ustalenie terminu nadsyłania programów i planów zadań Komisji KSN.
7. Seminarium KSN-GEW.
8. Współpraca z Egipskim Związkiem Zawodowym.
9. Zaproszenie do Brukseli - 5 marca 2008 r. - zaprasza Ewa Tomaszewska.
10. Narada Przewodniczących komisji zakładowych.
11. WZD KSN.
12. Sprawy bieżące:
 - a) Przyjęcie protokołu Funduszu Pomocy Stypendialnej „Kresy”;
 - b) O kształtowaniu wynagrodzeń pracowników Biura KSN;
 - c) Informacja o posiedzeniu Rady Sekretariatu Nauki i Oświaty;
 - d) konferencja w Quebecu;
 - e) Informacja o przekształceniach w JBR.
13. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Kol. K. Siciński zaproponował, aby do programu dołączyć sprawę uczczenia 95-iej (16XII) rocznicy urodzin prof. Tadeusza Zagajewskiego; jako uzasadnienie wniosku informację przedstawił, że jest to osoba wielce zasłużona nie tylko dla nauki polskiej, ale również dla naszego Związku. W 1968 roku oparł się naciskom w sprawie studentów i pracowników pochodzenia żydowskiego. To spowodowało zniszczenie przez ówczesne władze jego kariery naukowej. W 1980 roku poparł ruch tworzenia niezależnych związków zawodowych i został doradcą „Solidarności”. Przez cały czas do końca swojej aktywności zawodowej wspierał „Solidarność” w Regionie Śląskim.

Kol. T. Werbowski zaproponował przedstawienie informacji na temat możliwości finansowania działalności związkowej z funduszy unijnych. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby sprawę prof. T. Zagajewskiego omówić przed pierwszym punktem, a propozycje kol. T. Werbowskiego wprowadzić w sprawach bieżących. Po tych ustaleniach przyjęto bez zastrzeżeń proponowany porządek obrad.

Sprawa rocznicy urodzin prof. T. Zagajewskiego.

Kol. K. Siciński zaproponował, aby oprócz listu gratulacyjnego skierowanego bezpośrednio do Profesora wykonać telefon do jego syna Adama Zagajewskiego, aby przekazał od nas gratulacje profesorowi. Obie propozycje zostały przyjęte jednogłośnie. Kol. K. Siciński zobowiązał się przygotować list.

Ad p. 1. W sprawie finansowania nauki w budżecie państwa na 2008 rok powstały w KSN dwa dokumenty. W

pierwszym jest ogólna ocena budżetu państwa w sferze nauki i szkolnictwa wyższego zakończona wskazaniem konieczności zasadniczej poprawy finansowania tych dziedzin. W drugim dokumencie, ze względu na brak realnej możliwości zasadniczej przebudowy projektu budżetu państwa, wystąpiono o ograniczone zwiększenie środków na poprawę wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego (zwiększenie dotacji celowej o 300 mln zł) oraz o zwiększenie dotacji na naukę o 200 mln zł. Obydwa pisma zostały przekazane posłowi A. Smirnowowi, Przewodniczącemu Komisji Sejmowej Edukacji, Nauki i Młodzieży. Istnieje poważne zagrożenie, że projekty rozwojowe i celowe w ogóle nie będą finansowane, bo brak jest rozporządzeń w tej sprawie. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że przewidziane jest spotkanie z panią Minister i z Przewodniczącym Komisji Sejmowej A. Smirnowem. W rozmowach z Panią Minister najważniejsze jest podtrzymanie ustaleń zawartych z poprzednim ministrem, a w szczególności w sprawie środków na wynagrodzenia. Należy przygotować i jak najpilniej przesłać do Ministerstwa pismo z propozycjami tematów na najbliższe spotkanie. Kol. J. Sobieszczański stwierdził, że najważniejsze są sprawy ekonomiczne, zwłaszcza niezgodność budżetu państwa z ustawą. Kol. J. Olędzki poinformował, że przygotował pismo do Rady Głównej w sprawie nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym. Dobrze byłoby zapoznać Panią Minister z treścią tego pisma, a zwłaszcza z załącznikami do niego. Kol. J. Srebrny zauważył, że w programie rozmów z Panią Minister nie przewidziano sprawy PUZP.

Ad p. 3. Kol. J. Dudek stwierdził, że powinniśmy przygotować propozycję porozumienia z Ministerstwem. Koniecznym musimy poruszyć sprawę wykorzystania w nauce funduszy unijnych. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że taki program już powstał i został przesłany do Ministra, ale z obecnej dyskusji wynika, że trzeba go rozszerzyć.

Ad p. 4. Prace nad PUZP są zaawansowane. Jest propozycja zmiany zapisu dotyczącego kształtowania wynagrodzeń w uczelniach, przygotowana przez J. Sobieszczańskiego, wprowadzająca gwarancję podstawowego poziomu wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego. Kol. J. Srebrny odniósł się do aktualnego problemu rozpiętości stawek wynagrodzeń; uważa on, że rozszerzenie lub likwidacja górnej granicy widełek spowoduje całkowite rozchwianie wynagrodzeń. Już teraz nie można ich uporządkować, bo rektorzy otrzymali maksymalne stawki. Podwyżki Rektorów „zjadają” całe kwoty przewidziane na przyszły rok. W następnej kolejności przedyskutowano cały szereg propozycji zmian zapisów w projekcie PUZP, zebranych od członków Rady. Ustalono, że w przypadkach wielu propozycji zmian do jednego punktu można je zapisać wariantowo i dopiero w końcowej fazie dyskusji wybrać jeden wariant. Ostatecznej redakcji poprawek ma dokonać zespół opracowujący PUZP. Projekt ma zostać podany dalszemu procedowaniu wewnątrz Związku.

Ad p. 5. Program pracy KSN. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że do biura KSN nie wpłynęły dotychczas istotne propozycje ukształtowania programu. Została przedstawiona na piśmie propozycja Przewodniczącego KSN odnosząca się do działań programowych KSN na 2008 rok. Przedyskutowano ją wprowadzając kilka poprawek. Między innymi kol. K. Weiss zaproponował, aby do programu działania KSN wprowadzić działania mające na celu wpisanie do ustawy i do statutu Związku ochronę prawną członków władz związku wybieranych do organów ponadzakładowych. Postanowiono tę sprawę przedyskutować

osobno i wprowadzić do programu działania KSN. Podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia programu. Uchwała została przyjęta jednomyślnie.

Ad p. 6. Ustalono termin nadsyłania programów poszczególnych komisji KSN na koniec lutego.

Ad p. 7. Seminarium KSN–GEW ustalono wstępnie termin na koniec maja 2008 roku. Zespół organizacyjny ustalono w składzie: T. Kolenda, K. Weiss, J. Kniecicka, B. Jakubowska oraz jedna osoba z Politechniki Gdańskiej. Do zespołu powinien zostać włączony R. Mosakowski. Kol. J. Sobieszczański przedstawił wstępne propozycje programu spotkania. Kol. K. Weiss zaproponował, aby do programu włączyć temat: Stan prawny i sankcje wobec pracodawców łamiących prawa pracownicze i związkowe.

Ad p. 8. Kol. J. Sobieszczański poinformował o **przebiegu wizyty egipskich związków zawodowych nauki GTUESR w Polsce**. Wizyta odbyła się w dniach 18–21 listopada 2007 r. Pierwsze trzy dni delegacja egipska spędziła w Warszawie, a następne dwa dni w Krakowie. Podczas wizyty w Warszawie odbyła się wizyta na Politechnice Warszawskiej, spotkanie z Rektorem PW oraz wizyta w jednym z laboratoriów PW. Przeprowadzono rozmowy merytoryczne między GTUESR i KSN na temat możliwej współpracy i podpisano wspólny protokół. Odbyło się również spotkanie w Ambasadzie Egiptu w Warszawie. Ustalono, że poza współpracą między związkami możliwa jest również współpraca poszczególnych uczelni i jednostek badawczych Polski i Egiptu. Pozostaje obecnie sprawa rewizyty delegacji KSN w Egipcie. Ze strony egipskiej delegacja liczyła 5 członków, w tym czterech przedstawicieli najwyższych władz związku (przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarz generalny i skarbnik oraz tłumacz). Nasza delegacja powinna być równie liczna i składać się z kompetentnych odpowiedników delegacji egipskiej. Ponieważ wyjazd ma charakter nie tylko merytoryczny, ale również turystyczny i zaproponowano częściowe pokrycie kosztów wyjazdu przez uczestników. Koszt przelotu jest zależny od sposobu przelotu oraz rodzaju linii i może wynosić od około 1000 zł do 2500 zł od osoby. Ustalono, że kontynuacja współpracy jest celowa. Należy zrobić rozeznanie i ustalić wysokość odpłatności uczestników. Termin: druga połowa marca 2008 r. Ostateczne ustalenia do następnego spotkania Prezydium.

Ad p. 9. Pani Ewa Tomaszewska deputowana do Parlamentu Europejskiego zaprasza 10 przedstawicieli KSN do złożenia wizyty w Brukseli. Pani Ewa Tomaszewska zaprosiła łącznie około 50 osób z „Solidarności”. Planowany jest przejazd autokarem i jeden lub dwa noclegi. Komisja Europejska zwraca koszty przejazdu autokarem lub pociągiem. Przewidziane jest zwiedzanie budynków Parlamentu Europejskiego i zwiedzanie miasta. Będzie również spotkanie z Ewą Tomaszewską. Termin prawdopodobnie około 5 marca. Chęć udziału zgłosili kol. T. Werbowski i kol. J. Jackl. Powinniśmy skierować do kol. Ewy Tomaszewskiej list z podziękowaniami i poinformować, że listę uczestników prześlemy w terminie późniejszym.

Ad p. 10. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że planowane jest **spotkanie Przewodniczących Komisji Zakładowych**. Termin spotkania planowany jest na koniec lutego lub początek marca. Proponuje się, aby spotkanie odbyło się w Warszawie i trwało 2 dni. Powinno obejmować Przewodniczących Komisji Zakładowych uczelni, placówek PAN i JBR. Obrady powinny odbywać się częściowo w grupach, a częściowo plenarnie, z programem obejmującym problematykę działalności KSN, w tym PUZP. Kol. J. So-

bieszcząński poprosił o zgłaszanie dalszych tematów. Kol. K. Siciński zaproponował, aby na seminarium omówić reformy w nauce w wizji PO, między innymi projekty ustaw o Agencji Badań Poznawczych i o PIN. Jest cały szereg propozycji reform w nauce. Dobrze byłoby poinformować uczestników spotkania o aktualnej sytuacji. Bardzo ważna jest również restrukturyzacja JBR-ów. Sytuacja jest bardzo poważna. Kol. K. Weiss zaproponował zaproszenie przedstawiciela Rządu, aby przedstawił perspektywę dalszych przekształceń placówek badawczych w wizji obecnego Rządu. Wprowadzenia do tych rozmów przygotują wspólnie kol. K. Siciński i J. Olędzki. Powinniśmy zaprosić Panią Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Rolnictwa. Kol. T. Werbowski zgłosił temat podejścia ekonomicznego do programowania restrukturyzacji jednostek badawczo-rozwojowych jako przedsięwzięcia państwowych. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby rozważyć możliwość dyskusji na temat ustawy o szkolnictwie wyższym.

Ad p. 11. Kol. J. Sobieszczęński zwrócił uwagę, że należy **ustalić termin Walnego Zjazdu Delegatów**. Propozycja terminu w czerwcu lub końcu października. Korzystniejszy wydaje się termin jesienny. Kol. K. Weiss zaproponował, aby WZD odbył się w Kielcach w ośrodku „Przedwiośnie”. Ośrodek spełnia wszystkie nasze wymagania. Dotychczas nie było prowadzone rozpoznanie terenu. Informację mamy tylko z internetu. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby zespół organizacyjny na tym etapie składał się z następujących osób: K. Weiss, B. Jakubowska i J. Kniecicka.

Ad p. 12. Sprawy bieżące.

- a) Sprawa funduszu stypendialnego „Kresy”. Sprawozdanie zostało rozdane członkom Prezydium. Nikt nie zgłosił zastrzeżeń. Ustalono, że sprawozdanie zostanie przedstawione do akceptacji na posiedzeniu Rady KSN i Rady Sekretariacie Nauki i Oświaty.
- b) Sprawa projektów ustaw przedstawionych przez posła A. Górskiego z PiS. Zostały przesłane do KSN dwa projekty ustaw dotyczących spraw nauki opracowane przez PiS. Ustalono, że należy zaopiniować te projekty. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby projekty zaopiniowali kol. J. Dudek, J. Olędzki i M. Gutowski. Termin przygotowania opinii ustalono na 6. stycznia.
- c) Sprawa kształtowania wynagrodzeń pracowników biura KSN. Była propozycja z naszej strony, aby bardzo ostrożnie podejść do automatycznej rewaloryzacji wynagrodzeń pracowników biura. W związku z tym kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby rewaloryzacja wynagrodzeń była wypłacana w formie nagród pod koniec roku, jeśli okaże się, że są na ten cel pieniądze.
- d) Kol. J. Sobieszczęński przekazał informację na temat przebiegu posiedzenia Rady Sekretariatu Nauki i Oświaty. Na posiedzeniu była mowa o realizacji grantów. Omawiano również taktykę i strategię współpracy z nowym rządem. Przewodniczący Śniadek zobowiązał się do wystąpienia do premiera D. Tuska w sprawie organizacji spotkania w sprawie nauki. Kol. Kubowicz przedstawił na posiedzeniu Rady SNiO informację o uchwałach WZD oraz o sprawach międzynarodowych.
- e) Kol. K. Siciński przekazał informacje na temat sytuacji w IGO „Poltegor”. Jest planowane połączenie Głównego Instytutu Górniczego, Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla i Instytutu Górniczego Odkrywkowego. Były rów-

nież propozycje włączenia „Poltegoru” do Politechniki Wrocławskiej. Jednak minister Woźniak przed samym odejściem podpisał rozporządzenie włączające „Poltegor” i IChPW do GIG. W „Poltegorze” 97% załogi opowiedziało się za niewłączeniem Instytutu do GIG i ewentualnym włączeniem do Politechniki Wrocławskiej. Mimo protestów obecny Minister Gospodarki podtrzymał decyzję. Próbowaliśmy tłumaczyć, że konsolidacja ma sens tylko wtedy, kiedy nie odbywa się na siłę i kiedy ma uzasadnienie zarówno ekonomiczne, jak i organizacyjne, ale bez rezultatu. Obecnie w „Poltegorze” trwa strajk głodowy pracowników. Kol. J. Dudek zaproponował wysłanie do ministra Pawlaka listu z prośbą o wstrzymanie decyzji do chwili wyjaśnienia sprawy. Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby wyjaśnić również sprawę na miejscu we Wrocławiu. W tym celu kontakt nawiążą kol. J. Dudek i K. Siciński. Zaproponował również wysłanie listu do KZ w „Poltegorze”. Kol. K. Siciński poinformował również o innych działaniach mających na celu konsolidację JBR-ów. Niestety tylko w jednym przypadku konsolidacja miała wynik pozytywny. W pozostałych przypadkach, gdzie w grę wchodziła zmiana organu założycielskiego, Minister Gospodarki nie wyraził zgody. Strajk głodowy w „Poltegorze” jest dowodem desperacji załogi. Znane są już przypadki, że włączana jednostka stopniowo rozpada się i ulega likwidacji. Takie obawy wyrażali przedstawiciele PIE, który w ostatnim okresie został włączony do ITR. Nie wiemy, jakie będą długoterminowe skutki tego połączenia. Również w przypadku „Poltegoru”, nie wiemy czy włączenie go do GIG-u będzie dla tych jednostek korzystne, czy nie. Są również przypadki, kiedy instytut chce być włączony do uczelni, a uczelnia go nie chce. Problemy są skomplikowane i nie ma jednoznacznej recepty na postępowanie przy konsolidacji. Uważamy, że każda konsolidacja powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznanie problemu zarówno od strony organizacyjnej, jak i ekonomicznej.

- f) W ramach dyskusji nad możliwością pozyskiwania funduszy unijnych kol. T. Werbowski zaproponował powołanie przez członków Rady KSN stowarzyszenia „Świadomy Pracownik”, które uzyskałoby osobowość prawną i mogłoby między innymi przejąć obowiązki fundacji „Kresy”. Jako organizacja użyteczności publicznej miałoby ono znacznie łatwiejszy dostęp do funduszy na działalność, ze względu na możliwość odpisów podatkowych. Kol. T. Werbowski zobowiązał się do najbliższego posiedzenia Rady opracować projekt statutu tego stowarzyszenia.
- g) Kol. J. Sobieszczęński przekazał krótką informację na temat łączenia PIMot i IPiEO. Stwierdził, że jest to bardzo trudna konsolidacja i spodziewamy się wielu problemów. Poinformował również o sytuacji w ORGMA-SZu. Pracownicy do tej pory nie zostali przywrócenieni do pracy. Trzeba koniecznie wysłać list z informacją na ten temat do ministra W. Pawlaka.

Ad p. 13. W ramach **wolnych wniosków** kol. J. Srebrny zaproponował zapraszanie na nasze spotkania przedstawicieli KRASP. Po dyskusji zaproponowano, aby raczej spróbować nawiązać bardziej aktywne współdziałanie z Radą Główną Szkolnictwa Wyższego.

Krzysztof Weiss

PREZYDIUM RADY KSN NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

w dniu 02.02.2008 r.

Członkowie Prezydium:

Obecni: Krystyna Andrzejewska, Jerzy Dudek, Andrzej Grząślewicz, Marek Gutowski, Barbara Jakubowska, Wojciech Janik, Tadeusz Kolenda, Ryszard Mosakowski, Alicja Paplińska, Wojciech Pillich, Kazimierz Siciński, Janusz Sobieszczański, Julian Srebrny, Krzysztof Weiss.

Nieobecni: Jerzy Olędzki,

Członkowie Komisji Rewizyjnej: Elżbieta Kryś

Zaproszeni goście: Jerzy Jackl, Joanna Kniecicka.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Odniesienie się do sytuacji po przyjęciu przez Sejm ustawy: Budżet państwa na 2008 rok.
2. Plan kolejnych rozmów z MNiSW.
3. Uaktualnienie działań w sprawie *Prawa o szkolnictwie wyższym*.
4. Plan działań w sprawie nauki.
5. Wizyta w Egipcie.
6. Seminarium KSN-GEW.
7. PUZP.
8. Wybory w uczelniach.
9. Narada Przewodniczących KZ.
10. Mobilność pracowników - akcja EI.
11. Sprawy bieżące.
12. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Ad p. 1. Sprawę budżetu państwa na 2008 rok w działach „nauka” i „szkolnictwo wyższe” przedstawił kol. J. Sobieszczański. Omówiono podejmowane działania i informacje nadsyłane przez Komisje Zakładowe. Uwzględniając trudności nowego Rządu z zasadniczą przebudową budżetu na 2008 rok KSN wniosowała o stosunkowo niewielkie dodatkowe (o 300 mln zł) zwiększenie środków na podratowanie wynagrodzeń pracowników uczelni. Nieuwzględnienie tych propozycji, znajdujące także potwierdzenie we wnioskach zgłaszanych w Sejmie i Senacie RP, musi budzić uzasadniony niepokój. Stwierdzono, że pomimo uchwalenia budżetu państwa, należy w dalszym ciągu domagać się powiększenia w 2008 roku środków na wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym.

Ad p. 2 Ustalono propozycje tematyki dalszych spotkań z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W marcu powinny się rozpocząć negocjacje w sprawie przyszłości finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. W najbliższym czasie czekają nas rozmowy w sprawie taryfikatora płac w 2008 roku. Te rozmowy muszą być prowadzone z udziałem innych związków zawodowych. Proponujemy, aby w tych rozmowach uczestniczyli także przedstawiciele Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz KRASP.

Ad p. 3. Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Informacje w sprawie naszych prac nad nowelizacją tej ustawy przekazał kol. W. Janik. Stwierdził, że w projekcie są dwa podstawowe problemy. Jednym z nich jest sprawa habilitacji. Opracowana przez nas lista proponowanych zmian w ustawie była rezultatem analizy naszego projektu ustawy, dyskusji w Sejmie i w Senacie oraz ankiety wśród członków Rady. Niektóre propozycje przedstawiono w wersji wariantowej. W najbliższym czasie powinien zostać powołany zespół, który ma określić ramy naszych działań. Już w lutym powinno nastąpić pierwsze spotkanie tego zespołu. Zespół powinien przygotować propozycje w taki sposób, by Rada mogła podjąć decyzję. Lista osób wchodzących do zespołu zostanie określona przez kol. W. Pillicha, J. Olędzkiego i W. Janika. Do zespołu powinni wejść ludzie, którzy już

mają doświadczenie przy opracowywaniu projektu ustawy i jej nowelizacji. Organizację i koordynację prac zespołu należy powierzyć sekretarzowi KSN.

Ad p. 4. Sprawy nauki. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że zostało wysłane pismo do premiera W. Pawłaka z propozycją spotkania w celu omówienia przedstawionych w piśmie zagadnień. Zwrócił się do zebranych z prośbą o uszczegółowienie tematów. Kol. K. Siciński stwierdził, że bardzo ważnym tematem do rozmów jest sprawa wykorzystania środków unijnych. Istnieje poważne zagrożenie, że większość środków unijnych nie zostanie w ogóle wykorzystana. Również jest zagrożone wykorzystanie środków na NCBiR. Stanowią one 10% budżetu na naukę. Wszystko wskazuje na to, że nie zostaną one wykorzystane w tym roku. Administracja ministerialna wykorzysta część tych środków, ale faktycznie nie będą to środki na naukę, a na administrację. Podobnie zagrożona jest realizacja wydatków na projekty celowe, a wykorzystanie środków na projekty innowacyjne jest prawie niemożliwe ze względów administracyjnych. W 2007 roku nie zostały one wykorzystane i to samo stanie się w 2008 roku. Skutki tej sytuacji odczują najbardziej JBR resortu gospodarki.

Kol. K. Siciński przedstawił następny problem. Jest to sprawa konsolidacji JBR. Praktycznie w wielu przypadkach konsolidacja jest likwidacją słabszych jednostek włączanych do silniejszych. W ten sposób ulega likwidacji cały szereg istotnych dla gospodarki kierunków. Konieczna jest analiza sytuacji przed podjęciem decyzji o każdej konsolidacji. Warunki konsolidacji powinny być takie, aby nie powodowały strat dla gospodarki kraju. Niezbędna jest również zgoda wszystkich jednostek łączonych. Restrukturyzacja kosztuje. Nie można tymi kosztami obciążać łączonych jednostek, bo może to doprowadzić do ich likwidacji. Jeśli podejmuje się decyzje o konsolidacji, to należy zapewnić realne środki na ten proces. Kol. W. Pillich zaproponował, aby przed restrukturyzacją jednostek sprawdzić zapotrzebowanie przemysłu i gospodarki na ich opracowania. Kol. K. Siciński zwrócił uwagę, że istnieje ustawa o centrach badawczo-rozwojowych, która mogłaby uratować wiele słabszych jednostek badawczo-rozwojowych, ale brak przepisów wykonawczych, a sama ustawa zawiera takie sformułowania, które uniemożliwiają jej wykorzystanie. Kol. J. Sobieszczański zauważył, że nasze spotkania w ministerstwach mają charakter seminaryjny. Powinniśmy na nie chodzić lepiej przygotowani, tak aby dyskusja była bardziej rzeczowa i kończyła się konkretnymi ustaleniami. Kol. J. Srebrny przedstawił propozycję, aby skoro projekty są tak skomplikowane, przeznaczać pewne kwoty na przygotowanie opracowania projektów do zgłoszenia. Powinny one być przyznawane niezależnie od tego, czy projekt zostanie przyjęty czy nie. Kol. E. Kryś zauważyła, że oprócz projektów, które są finansowane w 100%, są również projekty które wymagają wkładu własnego realizatora. Te pieniądze muszą się skądś brać, czyli należy obmyślić źródło finansowania. Do każdego projektu powinno być wcześniej opracowane studium wykonalności i za to też ktoś musi zapłacić. Ustalono, że szczegółowe postulaty do pisma skierowanego do Ministra Gospodarki przygotowują kol. K. Siciński i Kol. J. Dudek.

Ad p. 5. Ustalono skład delegacji i omawiano możliwości współdziałania z egipskim związkiem zawodowym.

Ad p. 6. Seminarium KSN - GEW jest planowane na 16–17 maja br. w Kołobrzegu. Przedstawiliśmy stronie niemieckiej tematykę referatów. Propozycja została zaakceptowana przez GEW i uzupełniona o tematy dotyczące spraw doktorantów. Związkowcy niemieccy zaproponowali również udział w seminarium gościa honorowego w osobie pana Christophera Hise. Ustalono, kto ze strony polskiej przygotowuje referaty:

0. Informacja o najważniejszych problemach podejmowanych przez KSN – J. Sobieszkański.
1. Finansowanie szkolnictwa wyższego ze szczególnym uwzględnieniem odpłatności za studia – J. Sobieszkański i W. Pillich.
2. Aktualnie realizowane cele procesu bolońskiego - R. Mo-sakowski.
3. Ramy kwalifikacji ze szczególnym naciskiem na kompetencje - L. Koszałka (po uzgodnieniu z R. Mosakowskim).
4. Akredytacja szkół wyższych - p. B. Grząślewicz.
5. Dialog z władzami państwa w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego – K. Siciński i J. Sobieszkański.
6. Stan respektowania praw pracowniczych i związkowych - wystąpienie tylko ze strony GEW.
7. Sprawy doktorantów – K. Andrzejewska.

Sprawy związane z organizacją seminarium załatwiają kol. T. Kolenda i R. Mosakowski.

Ad p. 7. Kol. K. Andrzejewska poinformowała, że zapoznana się z uwagami dotyczącymi **projektu PUZP** przesłanymi przez członków Rady i Prezydium. Poinformowała również, że istnieje kilka rozbieżności w propozycjach dotyczących sposobu naliczania wynagrodzeń oraz odnośnie składników wynagrodzeń i ich definicji. Istnieją również pewne problemy z interpretacją istniejących przepisów. Te sprawy wymagają wyjaśnienia i podjęcia ostatecznych decyzji co do zapisów w PUZP. Dokument w wersji roboczej został rozesłany do członków Rady. Poinformowała, że jeszcze oczekuje na odpowiedź jednej Komisji Zakładowej. Jeśli nie będzie istotnych uwag, to dokument zostanie rozesłany w celu ostatecznej weryfikacji. Kol. R. Mosakowski zaproponował, aby wraz z tym dokumentem rozesłać zestaw pytań. Kol. K. Andrzejewska poinformowała, że w ciągu tygodnia projekt powinien być gotowy do rozesłania do Komisji Zakładowych. Do połowy marca powinny zostać zebrane wszystkie uwagi i propozycje. Prezydium podjęło decyzję, że oceny uwag ma dokonać zespół w składzie: K. Andrzejewska, A. Grząślewicz, J. Srebrny, T. Kolenda i E. Kryś, w terminie 2 tygodni. Projekt powinien zostać przedstawiony na zebraniu przewodniczących KZ oraz przekazany do ZNP.

Ad p. 8. Kol. W. Pillich poruszył sprawę **wyborów władz uczelni**. Poinformował, że w wielu uczelniach powstają regulaminy wyborcze sprzeczne z ustawą. Nawet poprzedni i obecny Minister nie ustrzegł się przed nieścisłościami, a czasami wręcz sprzecznościami z prawem w interpretacji przepisów. Przedstawił kilka przykładów takich sprzeczności. Przygotował w tej sprawie pismo do Komisji Zakładowych. Do pisma tego załączył również propozycje pytań do zadawania kandydatom na rektorów. Lista pytań jest jeszcze otwarta. Zaproponował, aby pytania były zadawane na piśmie i aby kandydaci również odpowiadali na piśmie; dzięki temu pozostanie trwałe ślad ich wypowiedzi. Podjęto decyzję, że pismo to zostanie rozesłane do zaopiniowania przez członków Rady, a następnie rozesłane do KZ uczelni.

Ad p. 9. Organizacja spotkania przewodniczących komisji zakładowych planowana jest na kwiecień. Ustalono tematy do omówienia na tym spotkaniu:

- a) PUZP;
- b) Fundusz świadczeń socjalnych;
- c) Prawo o szkolnictwie wyższym;
- d) Informacja o szkoleniach;
- e) Sprawy jednostek podlegających konsolidacji;
- f) Nowelizacja ustawy o JBR;
- g) Sprawy rozdziału finansowego produkcji i badań w JBR;
- h) Sprawy emerytów;
- i) Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego;
- j) Źródła finansowania niektórych tematów badawczych.

Ad p. 10. Akcja EI – mobilność pracowników. Kol. R. Mosakowski poinformował o prowadzonej przez EI akcji wspierania mobilności pracowników naukowych i studentów. Między innymi EI zaproponowała pomoc przy organizacji w Warszawie konferencji na ten temat. Prawdopodobnie do tej akcji zostanie włączony również ZNP. Z naszej strony do zajęcia się tą problematyką zgłosił się tylko kol. L. Koszałka. Jego kandydatura jako naszego przedstawiciela została zaakceptowana przez Prezydium. Jeśli będzie taka potrzeba, będziemy starali się stworzyć zespół organizacyjny.

Ad p. 11. Sprawy bieżące. Kol. K. Siciński zaproponował poruszenie sprawy Rad Pracowników na uczelniach. Stwierdził, że w wielu uczelniach pracownicy nie mają dostępu do istotnych informacji. Można ten dostęp osiągnąć poprzez Rady Pracowników. Kol. K. Siciński zaproponował ponowne wystąpienie do nowej Pani Minister w tej sprawie, ponieważ stanowisko poprzedniego ministra było nie-przychylnie. Na uczelniach, gdzie takie Rady zostały wybrane, rektorzy nie zwołują ich posiedzeń, by nie mogły one działać. Jeżeli Pani Minister nie podejmie decyzji przychylniej dla Rad Pracowników, to ich uprawnienia powinny zostać scedowane na związki zawodowe. Kol. K. Siciński zauważył przy tym, że Minister Nauki nie jest kompetentny w sprawie powoływania Rad Pracowników, gdyż jest to kompetencja Ministra Pracy, który jednoznacznie wypowiedział się w tej sprawie.

Kol. J. Sobieszkański poinformował o przykryj sprawie konferencji w Montrealu. Na poprzednim Prezydium przyjęto zgłoszenie wyjazdu na konferencję do Montrealu trzech osób z KSN. Ponieważ profil tej konferencji nie leżał w zakresie działalności KSN, ustalono, że osoby te wyjadą na własny koszt, ale Prezydium KSN wyraziło zgodę na udzielenie im pożyczki na opłacenie przejazdu. Okazało się, że wyjazd ten był oszustwem i osoby te straciły pieniądze wpłacone na rzekome koszty uczestnictwa. Sprawa została przekazana do organów ścigania.

W dniach 04 – 06 marca br. przewidywany jest wyjazd koleżanek i kolegów z KSN do Brukseli do siedziby Parlamentu Europejskiego. Wyjazd jest organizowany przez deputowaną do Parlamentu Unii Europejskiej Ewę Tomaszewską. Jest już ustalona lista uczestników (10 osób).

W dniu 05.02.2008 r. ma odbyć się pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie nazw niektórych uczelni. W dniu 07.02.2008 r. ma być w Komisji Sejmowej omawiana ustawa o wspieraniu działalności innowacyjnej.

W tygodniku „Solidarność” ukazał się artykuł na temat pana Grzegorza Górskiego, który rzekomo został skrzywdzony i jego kandydatura na wiceministra została odrzucona. W następnym numerze Tygodnika „Solidarność” kol. J. Sobieszkański wyjaśnił, że KSN wystąpiła z

wnioskiem, aby kandydatura pana Grzegorza Górskiego została odrzucona. Pani Minister NiSW została przez nas poinformowana, że od lat permanentnie ignoruje on prawa pracownicze.

Ad p. 12. W ramach **spraw wniesionych** kol. W. Janik poinformował, że ukazała się uchwała Państwowej Komisji Akredytacyjnej, która zawiera szczegółowe minimum kadrowe dla uczelni umożliwiające prowadzenie kierunków

studiów. Zwrócił uwagę na to, że Komisja przekroczyła swoje kompetencje, ponieważ jest to uprawnienie wyłącznie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Stwierdził, że powinniśmy zwrócić na to uwagę pani minister.

Na tym wyczerpano porządek obrad. Kol. J. Sobieszczański podziękował wszystkim obecnym i zamknął obrady.

Krzysztof Weiss

SPOTKANIE MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO PANI BARBARY KUDRYCKIEJ Z CZŁONKAMI RADY KSN

W dniu 8 stycznia br. odbyło się pierwsze spotkanie Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Pani Barbary Kudryckiej z przedstawicielami KSN. Tematyka rozmów była następująca:

- I. **Zasady współdziałania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i KSN.**
- II. **Budżet państwa w działach nauka i szkolnictwo wyższe na zadania szkolnictwa wyższego i nauki na 2008 r.** (Poziom i waloryzacja wynagrodzeń w publicznym szkolnictwie wyższym w porównaniu do średniej płacy krajowej i przewidywanych wzrostów płac w innych działach gospodarki narodowej.)
- III. **Budżet państwa w działach nauka i szkolnictwo wyższe na zadania szkolnictwa wyższego i nauki na 2009 r.,** w kontekście uzgodnień z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego M. Seweryńskim, w szczególności uzgodnień dotyczących kształtowania środków na wynagrodzenia pracowników uczelni publicznych oraz na wydatki rzeczowe. Proponujemy przyjęcie następujących ustaleń:
 - A) W dziale „szkolnictwo wyższe”:
 1. Kwota na wynagrodzenia pracowników publicznego szkolnictwa wyższego, przewidziana w projekcie budżetu państwa na 2009 rok, będzie wyższa od kwoty spełniającej zasadę, że przeciętne wynagrodzenia w grupach pracowników ukształtowane są wg relacji 3:2:1:1 w odniesieniu do przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2009 roku, z uwzględnieniem faktycznego stanu zatrudnienia.
 2. Kwota na wydatki rzeczowe publicznych szkół wyższych będzie stanowić około 25% kwoty na wynagrodzenia, obliczonej zgodnie z punktem 1.
 3. Kwoty na inwestycje oraz na pomoc materialną dla studentów będą wyższe o około % (*do negocjacji*) od analogicznych kwot przewidzianych w budżecie państwa na rok 2008.
 - B) W dziale „nauka”:
 4. Środki finansowe z budżetu państwa w 2009 roku, na realizację zadań „nauki”, w projekcie budżetu państwa na 2009 rok, będą stanowić 0,6 % Produktu Krajowego Brutto.
 5. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opracuje wieloletnią strategię dochodzenia do poziomu finansowania nauki, przewidzianego w Strategii Lizbońskiej.
- IV. **Działania, jakie Rząd planuje podjąć, w celu radykalnej poprawy udziału placówek naukowych i szkół wyższych w stymulowaniu rozwoju gospodarczego.**
- V. **Zamierzenia Rządu w zakresie realizacji zaleceń zawartych w następujących dokumentach:** w raporcie ekspertów OECD z 2007 r. „OECD Reviews of Tertiary Education, Poland”, Komisji Europejskiej „Karta naukowca...” oraz w zaleceniu UNESCO/MOP z 1997 r. dotyczącym „Statusu personelu nauczającego w szkolnictwie wyższym”, w perspektywie zmian w prawodawstwie odnoszącym się do szkolnictwa wyższego i nauki.
- VI. **Uzgodnienie terminu spotkań roboczych w sprawie ukształtowania taryfikatora wynagrodzeń.**
- VII. **Zamiary Ministerstwa w zakresie formowania krajowego komitetu sektorowego dialogu społecznego w szkolnictwie wyższym.**
- VIII. **Sprawa interwencyjna dotycząca respektowania uprawnień związków zawodowych do uzgadniania zasad podziału środków na wynagrodzenia.** Będziemy prosili Panią Minister o zobowiązanie rektorów do rozszerzonej interpretacji określenia „państwowa jednostka sfery budżetowej” zawartego w przepisie art. 27 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych. (Uzasadnienie w załączniku.)

Załącznik do punktu VIII w sprawie interpretacji określenia „państwowa jednostka sfery budżetowej” użytego w przepisie art. 27 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych

Przepis § 24 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, który stanowi, że wynagrodzenie z dodatkowych środków, o których mowa w art. 151 ust. 7 i 8 ustawy, przyznaje rektorowi na wniosek senatu właściwy minister, a pozostałym pracownikom – rektor (ust. 2) należy interpretować łącznie z przepisem art. 151 ust. 8 ustawy psw stanowiącym, że zasady podziału tych środków są ustalane z zachowaniem

uprawnień związków zawodowych. Przepis rozporządzenia precyzuje bowiem tylko, który z organów uczelni jest odpowiedzialny za rozdysponowanie tych środków.

Cytowany przepis ustawy psw odsyła przy tym do przepisów regulujących uprawnienia związków zawodowych w zakresie stanowienia zasad podziału środków na wynagrodzenia pracowników, w tym w szczególności do przepisu art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Związki zawodowe, działające w uczelniach publicznych sygnalizują interpretacje przez władze tych uczelni przepisu art. 27 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych oparte na literalnym brzmieniu tego przepisu i w kontekście definicji pojęcia „państwowej jednostki sfery budżetowej” zawartej w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. W chwili obecnej taka interpretacja przepisu art. 27 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych jest sprzeczna z wykładnią historyczną i celowościową cytowanej normy. Przepis art. 27 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych w brzmieniu nadanym mu z dniem 1 stycznia 2003 r. mocą ustawy z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 135, poz. 1146) nie może odnosić się wprost do definicji państwowej jednostki sfery budżetowej zawartej w przepisach o trzy lata późniejszej ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Ustawa ta wprowadziła bowiem nowe pojęcie „sektora finansów publicznych” oraz wyodrębniła w ramach tego sektora „państwowe jednostki sfery budżetowej”, różniące się od pozostałych przede wszystkim systemem budżetowania, zawężając tym samym dotychczasowe rozumienie tego określenia. Zmiany te nie pociągnęły jednak za sobą odpowiednich aktualizacji innych ustaw i aktów niższej rangi, w tym cytowanego przepisu ustawy o związkach zawodowych – jako przykład z ostatnich dwóch lat mogą służyć niedostatki legislacyjne w zakresie regulacji przepisów o nagrodzie rocznej dla pracowników publicznych szkół wyższych.

Do czasu aktualizacji przepisu ustawy o związkach zawodowych w tym zakresie przez organ ustawodawczy apelujemy do Pani Minister, aby zobowiązała rektorów uczelni publicznych do szerokiego rozumienia zawartego w ustawie o związkach zawodowych określenia „państwowa jednostka sfery budżetowej” użytego w przepisie art. 27 ust. 3 ustawy i objęcie nim wszystkich podmiotów, stanowiących obecnie sektor finansów publicznych, to jest tak, jak było ono rozumiane przed wejściem w życie ustawy o finansach publicznych.

W przeciwnym bowiem razie pozostaje dojść do paradoksalnego wniosku, że przepis art. 151 ust. 8 ustawy psw odsyła do przepisów nieistniejących, lub zobowiązuje rektorów do stosowania wprost przepisów Kodeksu pracy w zakresie ustalania przez pracodawcę zasad wynagradzania (art. 77², w tym w szczególności § 4-6 kp). Mając na uwadze racjonalność ustawodawcy, nie sposób bowiem przyjąć, iż w postanowieniu art. 151 ust. 8 ustawa psw odsyła do przepisów nieistniejących.

Tekst załącznika opracowała
Przewodnicząca Komisji Interwencji KSN
Alicja Paplińska

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Janusz Sobieszczański

Protokół z rozmów został przesłany do Pani Minister. Dokument ten opublikujemy po podpisaniu przez Panią Minister i stronę związkową.

KONFERENCJA „NOWE FINANSOWANIE NAUKI”

W dniach 24-25.01.2008 r. odbyła się Konferencja nt. „Nowe finansowanie, Większa dostępność, Lepsza jakość”, dotycząca systemu zarządzania i finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. Została zorganizowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na terenie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Do czynnego uczestnictwa zostały zaproszone krajowe instytucje zainteresowane nauką i szkolnictwem wyższym, w tym Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”. Referenci i dyskutanci zaprezentowali szeroki wachlarz problemów wymagających rozwiązania oraz propozycji reform. Program oraz część wystąpień programowych w postaci prezentacji, dostępna jest na stronie Ministerstwa pod informacją o konferencji.

Aktywny udział w konferencji wzięła Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „S”. Programowe wystąpienie miał Janusz Sobieszczański – przewodniczący KSN, a w dyskusji głos zabierali Ryszard Mosakowski, Wojciech Pillich, Kazimierz Siciński, Julian Srebrny oraz Bogusław Dołęga jako przedstawiciel Forum Elektorów Uczelni Technicznych Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

W miarę otrzymywania materiałów opublikujemy wystąpienia naszych przedstawicieli. Obecnie pełna treść wystąpienia Wojciecha Pillicha przesłanego organizatorom; podczas konferencji wypowiedź została skrócona na skutek ograniczeń czasowych.

(RED.)

WOJCIECH PILLICH

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”

Pani Minister, Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo,
Mimo, że cierpimy na brak środków finansowych - to nie jest to nasz największy problem. Tak zakończyłem wypowiedź - reprezentując Krajową

Warszawa, 24-25.01.2008 r.
Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność” - na konferencji nt. „Model awansu naukowego w Polsce”, zorganizowanej przez KRASP i PAN w Uniwersytecie Ja-

giellońskim w marcu 2006 roku. Zwróciła ona uwagę na problem awansów, ale nie ma dalszego ciągu. Przytoczone stwierdzenie jest aktualne od wielu lat. Między innymi w kontekście nieokreślenia przyczyn niepomyślnego zakończenia działalności Komitetu Badań Naukowych. Porównując tamtą konferencję z obecną, zauważa się zmianę atmosfery. Powszechnie już jest przekonanie o konieczności głębokich zmian w nauce i szkolnictwie wyższym, warunkujących dalszy rozwój kraju. Przedstawiono tutaj wiele istniejących problemów, nawet bardzo wiele. Powstaje pytanie, kto ma wykonać tak potrzebną, ogromną i trudną pracę. Uczestnicy tej konferencji w swoich środowiskach? Kilkanaście tysięcy utytułowanych pracowników nauki? W tę pracę powinni zaangażować się wszyscy – stosownie do swoich możliwości – tzn. około osiemdziesięciu tysięcy pracowników naukowych i dydaktycznych. Jednak, aby tak się stało, konieczny jest wyraźny impuls, skierowany do większości z nich, skłaniający do zmian i zwiększenia wysiłku.

Taki sposób na uaktywnienie potencjału ludzi nauki istnieje. Podstawowe znaczenie może mieć zmiana modelu awansu naukowego, który byłby zależny od osiągnięć naukowych i dydaktycznych, a nie od pojedynczego opracowania. Zabieganie o osiągnięcia, stosowne w swojej dyscyplinie, a nie o tytuły. Zmiana modelu urealni perspektywę awansu u jednych pracowników, zmobilizuje do pracy innych, zwiększy sens pracy wszystkich. Powinna ograniczyć oglądanie się na innych i oczekiwanie na zalecenia zwierzchników. Wypada jednak zwrócić uwagę, że tą oczekiwaną aktywność można zniweczyć przez ograniczenie praw pracowniczych.

Podczas reformy warto wykorzystać doświadczenia innych krajów. Nasz wyjątkowy system awansów – jak widzimy po krytykowanym rezultacie – nie sprawdził się. W końcu w ojczyźnie habilitacji, odstąpiono od niej jako podstawy awansu. W uzasadnieniu do piątej modyfikacji prawa dla szkół wyższych z 31 sierpnia 2001 r. (5. H.R.G.Ä.n.d.G.) stwierdza się m.in.: „Habilitacja jako proces egzaminacyjny i licencyjny stoi na przeszkodzie w wykazaniu się większą samodzielnością i odpowiedzialnością przez młodych pracowników naukowych”. Wcześniej, 19 stycznia 2001 roku, Rada Nauki (Wissenschaftsrat) opowiedziała się jednoznacznie za zniesieniem habilitacji: „cele reformy ... nie mogą zostać osiągnięte w ramach procesu habilitacyjnego”, oraz „za przesunięciem wagi oceny kwalifikacji na przyjmującą jednostkę organizacyjną ... i na ocenę kwalifikacji narybku naukowego wyłącznie w drodze procesu powołania”. Także Niemiecka Wspólnota Badawcza (Deutschen Forschungsgemeinschaft - DFG) w czerwcu 2000 opowiada się za zniesieniem habilitacji, jeżeli chce się w wymiarze międzynarodowym zapewnić atrakcyjność niemieckich szkół wyższych dla narybku naukowego. Z wielu argumentów przemawiających przeciwko habilitacji jako wa-

runku powołania na stanowisko profesora, przytoczonych w uzasadnieniu wymienionej ustawy, podają niektóre z nich:

- Długi proces habilitacji zmniejsza atrakcyjność zawodu nauczyciela akademickiego. Wysoko wykwalifikowany narybek naukowy często rezygnuje z pracy na wyższych uczelniach.
- Habilitacja podkreśla wyłącznie dotychczasowe osiągnięcia naukowe, a tylko w nieznacznym stopniu aktualny postęp naukowy.
- Habilitacja prowadzi bez żadnych pośrednich stopni walidacji do sytuacji „wszystko albo nic”. Dla wielu habilitantów, w szczególności w dziedzinach sztuki (Kulturwissenschaft) ta faza wzniosłych oczekiwań kończy się niczym, nawet w przypadku pełnego sukcesu habilitacji.
- Osoby habilitowane w Niemczech mają średnio po około 40 lat (*W Polsce średni wiek doktora habilitowanego wynosi ok. 50 lat – przypis autora*). Praktycznie w tym wieku jest niemożliwe nowe ukierunkowanie zawodowe.
- Habilitacja stoi na przeszkodzie zwiększenia udziału kobiet wśród osób z tytułem profesora.

Na naszej konferencji proponowano wprowadzenie równoległych ścieżek awansu na podstawie habilitacji i na podstawie osiągnięć. Tutaj także można skorzystać z doświadczeń niemieckich. Wynika z nich, iż w procesie mianowania tylko tradycyjnie habilitowany kandydat zostałby wpisany na listę osób starających się o mianowanie i de facto habilitacja pozostałaby wyłączną drogą umożliwiającą uzyskanie profesury. Przykładem tego jest program Emmy-Noethe DFG wspierający wysoko wykwalifikowanych młodych naukowców, którzy wbrew intencji tego programu starają się o habilitację, aby nie stracić szansy na mianowanie. W uzasadnieniu stwierdza się, że „pozostawienie habilitacji nie umożliwia osiągnięcia głównego celu reformy – znacznie wcześniejszej samodzielności młodych pracowników nauki i zwiększenia międzynarodowej konkurencyjności oraz atrakcyjności warunków zatrudnienia narybku naukowego. Dodatkowe osiągnięcia naukowe potrzebne do mianowania na profesora, w przyszłości nie mają być już więcej poddane ocenie w procesie habilitacji lub innym postępowaniu egzaminacyjnym”.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” od początku przemian ustrojowych zabiegała o zmianę modelu awansu naukowego. Dostosowanie go do panującego w krajach mających sukcesy w nauce i gospodarce. Wobec nieskuteczności tych starań, przygotowała uchwalony 21 listopada 2000 r. projekt ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, proponujący jeden stopień naukowy i system walidacji przy awansach – oparty na dorobku. Projekt ten jako poselski zarejestrowano w Sejmie RP III kadencji pod nr 2701. Były to więc prace Sekcji równoległe do prowadzonych w Niemczech. Wtedy nie byliśmy opóźnieni. Zwracaliśmy uwagę na ten kierunek działań, m.in. opisując i publikując prace tam prowadzone. Artykuł

na ten temat w Forum Akademickim (nr 5-6/2002) kończyłem wierszem austriackiego poety Ericha Frieda: *Ostrzeżenie/Gdy nie czynimy nic,/być może upada nasz świat./Lecz szybciej upadamy niż świat,/ gdy nie czynimy nic.* Ponowna próba zmian modelu awansu naukowego podjęta przez KSN w Sejmie RP IV kadencji, poprzez opracowanie nowego poselskiego projektu ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (druk

sejmowy nr 2931 – z 31.03.2004 r.) oraz udział pracach Parlamentu, była także nieskuteczna.

Czy musimy „wędrować przez pustynię” przez biblijne dwa pokolenia? Może wystarczy błędzenia przez mijające jedno pokolenie? Przyczynienia się do zakończenia „wędrowki” życzę Paniom Minister.

Wojciech Pillich

KONFERENCJA „STRES W PRACY NAUCZYCIELI”

Poniżej zamieszczamy sprawozdanie z pobytu na konferencji na Malcie i projekt planu działania ETUCE w zakresie przeciwdziałania stresowi w pracy nauczycieli. Na konferencji w dniach 19-20 listopada 2007 r. Krajową Sekcję Nauki NSSZ „Solidarność” reprezentowały panie Ewa Żelazna i Teresa Seidler. (RED.)

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI ETUCE ZORGANIZOWANEJ NA MALCIE,

w dniach 19-20 listopada 2007 r.

28.12.2007 r.

W dniach 19-20 listopada 2007 r. Ewa Żelazna i Teresa Seidler uczestniczyły w konferencji zorganizowanej przez European Trade Union Committee for Education (ETUCE), z ramienia KSN NSZZ „Solidarność”. Konferencja dotyczyła stresu obecnego w pracy nauczycieli i kończyła cykl spotkań poświęconych tej tematyce.

W obradach uczestniczyło 68 osób, w tym przedstawiciele organizacji związkowych z 28 krajów, czterech przedstawicieli ETUCE i jeden ekspert. Otwarcie konferencji odbyło się w dniu 19 listopada, w hotelu „Dolmen”. Zebranych przywitał przewodniczący Komitetu Pan-Europejskiego EI – Ronnie Smith, który następnie poprosił o zabranie głosu przez Ministra Edukacji Malty – Dr Louis Galea. Pan Minister w swoim wystąpieniu wskazał na pilną potrzebę przygotowania nauczycieli na obecność stresu w ich pracy, zwłaszcza młodych adeptów tego zawodu, gdyż w tej grupie jest on najbardziej odczuwany. Wspomniał także o konieczności wsparcia ze strony szkoły oraz rodziców.

Następnie zebranych przywitał John Bencini – przewodniczący Związku Zawodowego Nauczycieli Malty zycząc owocnych obrad.

Po zakończeniu części wstępnej rozpoczęły się wystąpienia przewidziane w programie konferencji. Pierwszą prezentacją dotyczącą Europejskiego dialogu społecznego i ram porozumienia na temat stresu obecnego w pracy, w perspektywie Komisji Europejskiej, przedstawił Tobias Mullensiefen – ekspert Komisji Europejskiej (Unit for Industrial Relations and Social Dialogue, Employment, Social Affairs and Equal Opportunities DG). W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę m.in. na historię porozumień, a także na ustalenia na polu dialogu społecznego dotyczące stresu.

Kolejnym mówcą był Henryk Billehoj (DLF, Dania), który przedstawił wyniki badań ETUCE nad stresem obecnym w pracy nauczycieli. W treści wystąpienia interesujące były informacje dotyczące czynników stresogennych (stressors) i głównych wskaźników obecności stresu (przykłady schorzeń i nieдомagań). Autor opracowania przytoczył również dane na temat funkcjonowania systemu identyfikacji ryzyka występowania stresu w szkołach. Z badań wynika, że tylko 26% szkół stosuje ten system. Nieliczne związki zawodowe donoszą o dobrej praktyce stosowanej na polu przeciwdziałania stresowi w ich krajach. Wymienił tu kraje skandynawskie, Bułgarię, Estonię, Fin-

landię, Słowenię i Polskę (w Polsce „Solidarność” organizuje badania, kursy szkoleniowe na temat stresu, także z udziałem psychologów i prawników). Około 48% związków donosi, że w ich krajach nie istnieje system oceny ryzyka i prewencji stresu w pracy. Odnosząc się do faktów, Autor podkreślił, że jeden na czworo nauczycieli w wielu krajach EU odczuwa stres w pracy. Stan ten stwarza poważny problem. W podsumowaniu H. Billehoj wymienił najczęściej występujące skutki stresu – syndrom Bumont, konflikty w szkole, wysoka absencja, częste odejścia na wcześniejszą emeryturę.

Drugą część obrad rozpoczęło wystąpienie Eleny Jenaro (ETUCE). W prezentacji swojej przybliżyła treści przewodnika wprowadzonego przez ETUCE, który dostarcza narzędzi do walki ze stresem w pracy nauczycieli. Kolejne części przewodnika zawierają m.in. cel porozumienia w sprawie stresu, charakterystykę problematyki dotyczącej stresu w pracy nauczycieli, jego identyfikację, zagadnienia odpowiedzialności pracodawców i pracowników, sposoby oceny ryzyka występowania stresu, przykłady krajów, które wprowadziły ocenę stresu w szkołach, treści dotyczące prewencji, eliminacji czy redukcji problemów związanych ze stresem w pracy. Końcowa sekwencja przewodnika dotyczy sposobu wprowadzenia w życie przewodnika. Przewiduje się okresowe spotkania poświęcone ocenie stosowania zaleceń związanych z walką ze stresem w pracy.

W ramach kolejnego tematu przewidzianego w planie konferencji – „Nauczyciele i stres – przykłady wprowadzania strategii w sektorze edukacji na poziomie narodowym”, przedstawiono trzy prezentacje – przedstawiciela z Niemiec, Szwecji i Malty. Matthias Nubling z Niemiec (GEW) skupił się na analizie kwestionariusza COPSOQ jako ważnego narzędzia w oszacowaniu ryzyka w szkołach. Dobrze przeprowadzone badania ankietowe mogą pomóc w postawieniu diagnozy i podejmowaniu działań interwencyjnych mających na celu poprawę sytuacji.

Przedstawicielka Szwecji – Gabriella Ekstrom (Lararforbundet) zaprezentowała film zrealizowany w jednej ze szkół podstawowych w Stordammen (Szwecja), w której z powodzeniem wprowadzono program mający na celu minimalizację stresu. Do pozytywnego rezultatu prawdopodobnie przyczyniła się nieduża liczebność uczniów, indywidualne podejście do ucznia i odpowiednie

środki finansowe, które pomagały stymulować indywidualny rozwój uczniów.

Ostatnie wystąpienie w tej grupie miała przedstawicielka Malty – Rita Catania (MUT), która próbowała w sposób praktyczny przedstawić problem stresu (demonstracje). Wskazała ponadto na potrzebę szkolenia do walki ze stresem, zarówno nauczycieli jak i kadry kierowniczej.

Część przedpołudniową obrad zakończyła krótka prezentacja Moniki Kończyk z Polski (SKOIW NSZZ) na temat „Jak zredukować stres”. Składała się z fotografii opatrzonej trafnymi sentencjami o wydźwięku humorystycznym. Pokaz został przyjęty gromkimi brawami.

Po południu rozpoczęły się spotkania dyskusyjne w grupach językowych – angielskiej, francuskiej i hiszpańskiej. Przedstawiciele Polski uczestniczyli w pracach grupy angielskojęzycznej. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele z różnych krajów, w tym z Polski. Wskazywano na potrzebę podejmowania tematu stresu, identyfikowania czynników ryzyka występowania stresu (w różnych krajach mogą być inne), zmierzania do uregulowań prawnych, prowadzenia badań, szkoleń nauczycieli (zwłaszcza młodych), organizowania spotkań dydaktycznych, nauczycieli i związków zawodowych. Po zakończeniu dyskusji wyznaczony sekretarz przedstawił sprawozdania z poszczególnych grup językowych. Spotkanie grupy angielskojęzycznej podsumowała Monika Kończyk.

Drugi dzień obrad rozpoczął Martin Romer – sekretarz generalny ETUCE. W swoim wystąpieniu przybliżył treści zawarte w „ETUCE Draft Action Plan on teachers work-related stress” – czyli w projekcie dokumentu końcowego, podsumowującego badania i ustalenia na temat stresu obecnego w pracy nauczycieli (tłumaczenie tekstu wykonała E. Żelazna i jest dostępne na życzenie). Po zakończeniu wystąpienia uczestnicy ponownie spotkali się w grupach językowych, żeby ustosunkować się do treści dokumentu końcowego. Przedstawiciele kilku krajów (w tym Polski) akcentowali konieczność badań z zakresu stresu (ich wyniki mogą być potrzebne w pertraktacjach z rządem), uwzględniania zaleceń, które są wspólne dla wszystkich krajów członkowskich, podkreślali konieczność wymiany doświadczeń i narzędzi do identyfikacji stresu i walki z nim oraz organizacji szkoleń. Podsumowania z dyskusji w grupie języka angielskiego ponownie dokonała Monika Kończyk.

Obrady konferencji końcowej dotyczącej stresu w pracy nauczycieli podsumował Martin Romer.

Organizatorzy konferencji wywiązali się bardzo dobrze z podjętych zobowiązań. Oprócz oficjalnych spotkań, które miały wysoki poziom merytoryczny, zorganizowano uroczysty obiad w jednej z restauracji w trakcie którego miał miejsce występ artystów z Malty. Pozostaje tylko wierzyć, że opracowane dokumenty końcowe będą owocnie służyć eliminacji stresu z pracy nauczycieli.

Opracowanie: Teresa Seidler

Projekt planu działania ETUCE
dotyczący stresu w pracy nauczycieli w ramach projektu ETUCE
„Rozwijanie wiedzy specjalistycznej na temat stresu nauczycieli w pracy i pomocy udzielanej
organizacjom członkowskim ETUCE przy wdrażaniu postanowień
autonomicznego porozumienia ramowego
na temat stresu w pracy ETUC-UNICE/UEAPME-CEEP

Projekt prowadzony przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach Programu Relacji Przemysłowych i Dialogu Społecznego ETUCE uważa, że szkoła powinna być miejscem bezpiecznym, zdrowym i przynoszącym korzyści, gdzie odbywa się proces nauczania i uczenia się. Szkoły to miejsca pracy dla nauczycieli, jednak to przede wszystkim instytucje edukacyjne dla młodych studentów. Stres może więc być szkodliwy nie tylko dla miejsca pracy (nauczycieli i innego personelu w procesie edukacji), jednak może również pośrednio szkodzić uczniom i zagrażać jakości i wydajności edukacji.

Wyzwanie zapobiegania i radzenia sobie ze stresem związanym z pracą jest więc istotne dla pracodawców w edukacji. Ponadto pracodawcy zobowiązani są prawem europejskim i prawem poszczególnych krajów członkowskich podejmować działania, by zmierzyć się ze stresem, a w szczególności konieczne są kroki w celu dokonania odpowiedniej oceny ryzyka w miejscu pracy. Ocena ta jest najbardziej odpowiednim procesem zarządzania stresem związanym z pracą, który ma na celu zidentyfikowanie zagrożeń w miejscu pracy, oraz tego kto i jak może zostać skrzywdzony przed podejmowaniem odpowiednich działań w celu zapobiegania, redukcji i eliminacji stresu wśród nauczycieli.

W ramach tego projektu dotyczącego stresu nauczycieli w pracy, ETUCE przeprowadziło badanie mające na celu zgromadzenie informacji na temat tego jak nauczycielskie związki zawodowe w Europie radzą sobie z tym

problemem. Wyniki badania pokazały, iż 14 z 27 krajów (UE i EFTA), które odpowiedziały na kwestionariusz posiadają specjalny system oceny ryzyka związanego ze stresem w pracy, podczas gdy 25% tych krajów wdrożyło go na poziomie szkoły. Zgodnie z tym samym badaniem ETUCE określiło najważniejsze źródła stresu dla nauczycieli związane są z organizacją pracy i środowiskiem w szkole. Warto więc podkreślić iż stres jest symptomem problemów organizacyjnych, a nie słabością poszczególnych pracowników. Stres ma swoje korzenie w sposobie, w jaki zorganizowane są nauczanie i szkoła.

Ważne jest również, aby podkreślić jak bardzo istotne jest wdrożenie Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów, dotyczącego stresu w pracy, na poziomie kraju. Związki zawodowe w poszczególnych krajach powinny wykorzystać istniejącą politykę i wszelkie dokumenty prawne w tej sprawie, by zwrócić uwagę opinii publicznej, szczególnie pracodawców, na działania potrzebne w tej dziedzinie. Chociaż prawie 70% z 27 krajów, które uczestniczyły w badaniu ETUCE, świadome jest istnienia Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów dotyczącego stresu w pracy, zaledwie około 40% z nich podjęło kroki, by wprowadzić je na poziomie kraju. Z uwagi na międzysektorowy charakter porozumienia, potrzebna jest wstępna interpretacja dla potrzeby sektora edukacji i jego charakterystycznych uwarunkowań. Jako część swojego projektu ETUCE opracowało przewodnik zawierający interpretacje dla nauczycieli i tym samym zobowiązuje

się promować go jako użyteczne narzędzie w rękach związków zawodowych podczas implementacji na poziomach: krajowym, regionalnym i lokalnym.

Biorąc pod uwagę podane wyżej elementy, wyniki badania ETUCE dotyczące stresu w pracy nauczycieli i przewodnika zawierającego interpretacje ETUCE Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów dotyczącego stresu w pracy pozwoliły określić 3 główne poziomy konkretne działania:

1. Poziom europejski,
2. Poziom nauczycielskich związków zawodowych w danym kraju,
3. Poziom szkoły.

Na poziomie europejskim ETUCE zobowiązuje się do:

- dalszego wspierania i wdrażania Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów dotyczącego stresu w pracy, na poziomie kraju i związków zawodowych;
- gromadzenia dobrych praktyk w danych krajach dotyczących wdrażania Porozumienia Ramowego w sektorze edukacji i upowszechnianie ich wśród organizacji członkowskich;
- przekazywanie raportów dla ETUCE dotyczących sposobu wdrażania Porozumienia Ramowego na poziomie kraju, zgodnie z informacjami przesłanymi przez swe organizacje członkowskie;
- monitorowanie i wpływanie na procesy decyzyjne Unii Europejskiej, szczególnie na strategię Komisji Europejskiej dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy (dokumenty zawierające wskazówki obejmujące 5-letnią strategię), oraz odpowiednie polityki i środki legislacyjne, by zwrócić większą uwagę na stres w pracy w europejskich przedmiotach obrad;
- promowanie problemu stresu w pracy, w nawiązaniu do prac ETUCE związanych z DG EAC Komisji Europejskiej, szczególnie w kontekście wdrażania Procesu „Edukacja, Szkolenie 2010”;
- rozważenie kwestii stresu w pracy u nauczycieli w ramach sieci warunków pracy ETUCE;
- ubieganie się o fundusze na badanie na wielką skalę przyczyn stresu wśród nauczycieli w krajach UE i EFTA, we współpracy z pracodawcami w edukacji, biorąc pod uwagę perspektywę płci;
- negocjowanie specjalnych i wspólnych wskazówek z pracodawcami w sektorze edukacji na poziomie europejskim dotyczącymi sposobu wdrażania Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów.

Na poziomie nauczycielskich związków zawodowych danego kraju ETUCE zobowiązuje się do:

- konserwowania zdobytej wiedzy i doświadczeń nauczycieli zaangażowanych w projekt stresu w pracy celem gromadzenia dobrych praktyk na poziomie kraju i poprzez uaktualnianie i rozprowadzanie przewodnika zawierającego interpretacje do Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów w sprawie stresu w pracy;
- wspieranie swych organizacji członkowskich w wysiłkach na rzecz poprawy polityki i prawodawstwa doty-

czących BHP w danym zawodzie, a szczególnie stresu w pracy;

- wspieranie swych organizacji członkowskich przy:
 - opracowywaniu strategii nauczycielskich związków zawodowych danego kraju oraz
 - sposobu zapewnienia dobrego środowiska pracy i komfortu pracy w szkole, dla nauczycieli i uczniów;

ETUCE zaleca nauczycielskim związkom zawodowym w poszczególnych krajach:

- dalsze informowanie i uświadamianie o zagrożeniach stresem dla nauczycieli w miejscu pracy, a szczególnie o skutkach braku działania, oraz wywieraniu presji na rządy krajów, samorządy i innych pracodawców w sektorze szkolnictwa, uwzględniając potrzebę działania na rzecz radzenia sobie ze stresem w pracy;
- negocjowanie specjalnych i wspólnych wskazówek z pracodawcami w sektorze edukacji na poziomie kraju dotyczącymi sposobu wdrażania Europejskiego Społecznego Ramowego Porozumienia Partnerów;
- praca nad przyjęciem określonych grupowych porozumień w krajach, w których zezwala na to krajowy zbiorowy model negocjacji, lub praca nad uwzględnieniem kwestii stresu w pracy w ogólnych porozumieniach zbiorowych w przypadku ich uaktualniania;
- służenie radą i wskazówkami na temat skutecznych sposobów i narzędzi dla kierownictwa i personelu szkół radzenia sobie w zapobieganiu stresom w pracy, poprzez traktowanie przykładów działań uczestniczących w procesie oceny ryzyka jako priorytetowych;
- rozprowadzanie wskazówek, o których mowa, w strukturach regionalnych, lokalnych i w miarę możliwości w szkolnych strukturach związków zawodowych;
- promowanie szkoleń, adresowanych do nauczycieli i dyrektorów, dotyczących sposobu zapobiegania stresowi w pracy i radzeniu sobie ze stresem;
- praca nad uwzględnieniem stresu w pracy w programie ustawicznego kształcenia zawodowego nauczycieli.

W odniesieniu do poziomu szkoły, ETUCE zaleca nauczycielskim związkom zawodowym na poziomie kraju:

- skupienie wysiłków na sposobach zachęcających wdrażanie oceny ryzyka w szkołach;
- nacisk na to, jak ważne jest zaangażowanie dyrekcji szkoły w proces radzenia sobie ze stresem nauczycieli, zawsze w porozumieniu z pracownikami;
- promowanie modelu równowagi – równowagi pomiędzy wymaganiami i zasobami dostępnymi w szkołach dla nauczycieli – wśród liderów i pracowników w szkole;
- promowanie korzystania ze środków zapobiegawczych zorientowanych na pracę podczas radzenia sobie ze stresem lub połączenie sposobów zorientowanych na pracę i pracownika w szkołach;
- promowanie wykorzystania zewnętrznej wiedzy specjalistycznej w razie potrzeby.

KONFERENCJA

„ZARZĄDZANIE ZMIANAMI POPRZEC RÓŻNORODNOŚĆ”

W Brukseli w dniach 28-29 listopada 2007 r. odbyła się konferencja poświęcona zarządzaniu zmianami

Dr inż. Jolanta Szymczak

Institut Sadownictwa i Kwaciarnictwa, ul. Pomologiczna 18, 96-100 Skierniewice

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI EUROCADRES

„Managing Change through Diversity”

Bruksela, 28-29 listopada 2007 r.

W dniach 28-29 listopada 2007 roku w Brukseli odbyła się konferencja poświęcona zarządzaniu zmianami poprzez różnorodność. W konferencji wzięło udział 99 delegatów z 18 państw: Austrii, Belgii, Czech, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Holandii, Luksemburga, Malty, Norwegii, Polski (NSZZ „Solidarność”), Portugalii, Rumunii, Szwecji, Węgier, Włoch i Wlk. Brytanii.

W skład delegacji polskiej wchodził:

1. Jolanta Szymczak.
2. Marian Krzaklewski.
3. Agnieszka Lenartowicz-Łysik.
4. Jan Mosiński.
5. Andrzej Pieńkowski.

Konferencję „Managing Change through Diversity” poprzedziło posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego EUROCADRES. W Zgromadzeniu Ogólnym EUROCADRES wzięli również udział przedstawiciele ponadnarodowych struktur związkowych: EKZZ, EFFAT oraz Prezydium EUROCADRES z M. Krzaklewskim - Wiceprzewodniczącym.

Zgromadzenie Ogólne otworzyła i powitała wszystkich delegatów Käthe Munk Ryom. Następnie Dirk Ameel przedstawił raport z działalności EUROCADRES za rok 2007. Odniósł się w nim m.in. do ustaleń wynikających ze Strategii Lizbońskiej i prezydencji portugalskiej. Zapoznał zebranych z działalnością w zakresach edukacji, m.in. szkoleniami organizowanymi w ramach projektu Erasmus. Sporą część sprawozdania poświęcono projektowi ENCARD European Cards on Recognition of Qualifications, czyli Europejskiej Karcie Uznawania Kwalifikacji Zawodowych, która dotyczy pracowników z wyższym wykształceniem. W tej kwestii, jak powiedział D. Ameel, ...” w lutym 2008 r. zakończone zostaną prace związane ze szczegółową analizą projektu. Zobaczymy wówczas, czy także po stronie europejskich pracodawców jest otwarcie na wdrożenie Karty w życie”.

Z kolei Przewodniczący EUROCADRES Carlo Parietti zarysował plany na rok 2008, do których możemy zaliczyć, m.in.: podjęcie działań nad przygotowaniem kongresu w roku 2009, rozpoczęcie prac nad kształtem wewnętrznego regulaminu EUROCADRES, czy też zacieśnienie na poziomie ponadnarodowym współpracy z innymi centralami związkowymi. Do istotnych wyzwań C. Parietti zaliczył także stworzenie europejskiego modelu społecznego.

Raport z działalności EUROCADRES za 2007 rok oceniła Maria Helene André (ETUC - European Trade Union Confederation). Bardzo pozytywnie odniosła się do działalności EUROCADRES, podkreśliła praktyczne, otwarte i szczerze podejście do wielu problemów. Zwróciła szczególną uwagę na rolę kobiet i zachęcanie ich do kariery zawodowej oraz pomoc ludziom z wyższym wykształceniem na rynku pracy, gdyż w tej grupie zawodowej zaczyna się pojawiać coraz większe bezrobocie.

Po wysłuchaniu sprawozdania, w wyznaczonych grupach roboczych uczestnicy Zgromadzenia Ogólnego pracowali nad udzieleniem odpowiedzi na kilka istotnych pytań:

1. W jaki sposób EUROCADRES może być bardziej widocznym i skuteczniejszym w krajach członkowskich UE oraz tych z Europejskiego Obszaru Gospodarczego?
2. Czego oczekujemy od EUROCADRES?
3. Jakie projekty czy też obszary aktywności EUROCADRES są istotne z punktu widzenia np. NSZZ „Solidarność”?

Należy przyznać, i nie jest to ocena subiektywna, że delegaci reprezentujący na konferencji nasz Związek - NSZZ „Solidarność”, tworzyli najbardziej aktywną grupę. Wskazywali – podczas dyskusji - na potrzebę utworzenia bardziej interaktywnej strony internetowej EUROCADRES, uruchomienie chociażby jednoosobowych biur w krajach, w których działają związkowcy zrzeszeni w EUROCADRES. Wskazaliśmy też na trudności w należytym implementowaniu ze strony pracodawców polskich Dyrektywy Rady 94/45 oraz Dyrektywy 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, które dotyczą europejskich rad zakładowych oraz prawa do informacji i konsultacji. Marian Krzaklewski przedstawił informację związaną z rozpoczęciem na poziomie EKZZ funkcjonowania Obserwatorium Rynku Pracy. Projekt ten będzie obejmował w szczególności problemy zawodowe wieku średniego – kobiet po 45 roku życia i mężczyzn po 50 roku życia.

Marian Krzaklewski (wiceprzewodniczący EUROCADRES) był także moderatorem grupy roboczej, w której reprezentant Austrii - Gerald Musger przedstawił stan prac nad europejskim systemem współpracy i pomocy w poszukiwaniu pracy, zapraszając do aktywnego uczestnictwa w jego tworzeniu przedstawicieli związków zawodowych z państw nowoprzyjętych (2004-2007).

Po zaprezentowaniu raportów z poszczególnych grup roboczych, rozpoczęto, po krótkiej przerwie, konferencję związaną z zarządzaniem zmianami poprzez różnorodność, „Managing Change through Diversity”, jak to zjawisko zostało zdefiniowane na początku lat 90-ych XX w.

Moderatorem tzw. szwedzkiej grupy (nazwa grupy związana była z projektem prezentowanym przez koncern VOLVO) był Marian Krzaklewski, który na wstępie do dyskusji przybliżył kwestie zarządzania zmianami poprzez różnorodność na przykładzie szwedzkiego koncernu. Zjawisko różnorodności zaczęło stosować w tym koncernie od 1994 roku. Utworzono tam dział, w którym zatrudniono osoby po 45 roku życia (kobiety) i po 50 roku życia (mężczyźni). Szwedzcy pracodawcy doszli do wniosku, że osoby z posiadanym kapitałem, takim jak: pracowitość, doświadczenie, są gwarancją utrzymania dobrego znaku firmy, są dobrym pasem transmisyjnym między potrzebami firmy a młodymi pracownikami. Na efekty tego eksperymentu nie trzeba było długo czekać. Wzrosła sprzedaż, poprawiły się relacje między firmą a samymi pracownikami - zakończył M. Krzaklewski.

Przewodniczący M. Krzaklewski zaproponował, aby pracując w grupie skupić się na zdefiniowaniu takich zjawisk (towarzyszących zarządzaniu zmianami poprzez różnorodność) jak: demografia, emigracja zarobkowa, udział w dialogu społecznym, na podstawie którego roz-

wiązywane są kwestie różnorodności i dostępności do rynków pracy osób starszych, ale w sile wieku. Poszukiwano pozytywnych przykładów, na mocy których np. cudzoziemcy byłiby obejmowani treścią układową (układy zbiorowe pracy).

Analizując sytuację w Polsce zwróciliśmy uwagę, że wpływ ma słabe zarządzanie poprzez różnorodność związane jest z:

1. restrukturyzacją wielu branż;
2. zróżnicowaniem wiekowym;
3. wcześniejszymi emeryturami;
4. trudno usuwalnymi barierami architektonicznymi, które utrudniają zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Jan Mosiński stwierdził, że w Polsce nie występuje, co dość często usiłują nam wmówić niektóre ośrodki tzw. „rażenia medialnego”, zjawisko dyskryminacji ze względu na inną orientację seksualną. Natomiast prawdą jest – kontynuował, że dużym utrudnieniem jest zatrudnienie osób w wieku produkcyjnym, które posiadają duży staż pracy, np. kobiet w wieku 40 lat czy też mężczyzn w wieku powyżej 50 lat.

Związkowcy z „Solidarności” wskazali także na stan dialogu społecznego w przedmiotowej materii, który nie wygląda najlepiej. Rzec by można, że problemem tym nie zajmujemy się. Przedstawiciele „Solidarności” wskazali także na ujemne efekty emigracji zarobkowej, gdzie w wielu przypadkach odnotowano rozpad więzów małżeńskich czy też samobójstw dzieci, które zostały bez opieki rodziców, szukających pracy poza granicami kraju.

W konkluzji zwróciliśmy także uwagę na złe warunki pracy, słabą mobilność osób w wieku starszym, ale wciąż mogących być zatrudnionymi, czy też występowanie zjawiska dumpingu socjalnego. Wskazaliśmy na kilka pozytywnych przypadków, m.in. na podpisane porozumienie z francuskim FGTA-FO czy też irlandzkim SIPTU dotyczące pomocy osobom zatrudniającym się sezonowo w tych krajach. Poinformowaliśmy także, że ostatnie Prezydium Komisji Krajowej przyjęło stanowisko, w którym stwierdza, że możliwe jest zatrudnianie pracowników z państw niebędących członkami UE (Ukraina, Białoruś, itp.), pod warunkiem, że pracodawcy polscy będą przestrzegać obowiązujących, co najmniej minimalnych norm socjalnych.

Jolanta Szymczak

STANOWISKA KOMISJI ZAKŁADOWYCH w sprawie wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym

**KOMISJA ZAKŁADOWA NSZZ „Solidarność”
SGGW W WARSZAWIE**

Warszawa, 21.01.2008 r.

**Prezes Rady Ministrów RP
Pan Donald Tusk**

Szanowny Panie Premierze!

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” SGGW w Warszawie wzywa władze wykonawcze i ustawodawcze Rzeczypospolitej Polskiej do niezwłocznego uregulowania (zwiększenia) płac pracowników Uczelni Wyższych oraz wzrostu nakładów na naukę i Szkolnictwo Wyższe oraz dostosowanie środków z budżetu Państwa kierowanych do uczelni do obecnych wymagań uczelniom stawianych.

Ostatnia, trzystopniowa regulacja płac pracowników wyższych uczelni, już wtedy skandalicznie niskich, miała miejsce w latach 2001-2004. Już wtedy ilość przyznanych na ten cel funduszy była niższa, niż wynikająca z porozumień i ustaw budżetowych a władze poszczególnych uczelni dodatkowo je zmniejszyły przeznaczając część dotacji na cele pozapłacowe.

W wyniku tych działań uzyskanie wynagrodzeń na poziomie określonym ustawową relacją 3:2:1:1 w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej nigdy nie zostało osiągnięte, a nadzieja na takie ukształtowanie się wynagrodzeń systematycznie się oddala.

Brak efektywnego wzrostu nakładów na szkolnictwo wyższe w następnych latach, także w roku 2008 (spadek z 0,92% do 0,88% PKB i z 4,13% do 3,57% wydatków budżetu państwa), pomimo 5-8% wzrostu PKB i zaprzestanie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydzielenia w nich sumy przeznaczonej na podwyżki płac, spowodowało, że w większości uczelni albo nie było żadnych podwyżek albo (jak w SGGW) po długich i ciężkich negocjacjach związków zawodowych z władzami uczelni kształtowały się one na średnim poziomie 20-30 zł na osobę, co nawet nie pokrywało bieżącej inflacji.

W efekcie i tak wyjątkowo niskie w stosunku do państw Unii Europejskiej oraz porównywalnych grup pracowników sfery budżetowej w Polsce wynagrodzenia pracowników uczelni państwowych ciągle tracą na realnej wartości.

Dzieje się tak pomimo niespotykanego w innych krajach i grupach pracowniczych wzrostu wydajności pracy w tym czasie, wynikającego z:

- pięciokrotnego wzrostu liczby studentów, bez znaczącego zwiększenia kadry dydaktycznej,
- podwojenia ilości prac dyplomowych na skutek wprowadzenia dwustopniowego modelu kształcenia (Porozumienie Bolońskie),
- wprowadzania nowych wydziałów i kierunków kształcenia oraz rozwoju studiów doktoranckich.

Co więcej w tym samym czasie władze rektorskie, Senaty i Rady Wydziałów niektórych uczelni próbując zbilansować budżety podejmowały działania zwiększające obciążenia pracowników naukowych, zwłaszcza adiunktów, takie jak:

- zwiększenie pensum dydaktycznego (w SGGW z 210 do 240 godz. w grupie adiunktów, do 360 w grupie wykładowców i starszych wykładowców oraz do 400 w grupie lektorów),
- zlikwidowanie albo zmniejszenie do 50% wynagrodzenia za pracę w soboty i święta,
- powszechne przesunięcia adiunktów na stanowiska dydaktyczne z maksymalnym dopuszczalnym pensum na poziomie 360 godz.,

- podwójne zwiększenie ilości studentów w grupach ćwiczeniowych i laboratoryjnych,
- drastyczne zmniejszenie wynagrodzenia za prace dyplomowe przy wzroście ich liczby,
- nie uwzględnianie w wypracowanych godzinach dydaktycznych recenzji zwiększonej ilości prac inżynierskich i magisterskich,
- nadmierne obciążanie nauczycieli akademickich zadaniami technicznymi np. takimi jak wykonywanie prostych oznaczeń, konserwacja aparatury kontrolno-pomiarowej, zamówienia i sprawozdawczość – z powodu braku środków na zatrudnienia wykształconych pracowników technicznych i pracowników naukowo-technicznych.

Wynagrodzenia pracowników wyższych uczelni nie zwiększane w ostatnich latach straciły na wartości skutkiem corocznie występującej inflacji, a relatywnie w stosunku do zwiększających się w znacznym stopniu wynagrodzeń w naszym Kraju są dodatkowo coraz niższe.

Wszystko to powoduje zniechęcenie i pogorszenie się nastrojów pracowników uczelni i zmusza ich do podej-

mowania dodatkowego zarobkowania, czego nieuchronnym efektem jest pogarszanie się jakości kształcenia, wydłużanie czasu robienia habilitacji i pogłębiający się kryzys nauki w Polsce, co może już niedługo stać się istotną barierą dalszego rozwoju kraju.

Ażeby do tego nie dopuścić, należy niezwłocznie w porozumieniu z reprezentantami środowiska (związki zawodowe) wprowadzić podwyżkę wynagrodzeń, satysfakcjonującą pracowników akademickich i naukowych oraz rozpocząć prace nad układem zbiorowym i reformą finansowania polskiej nauki.

Fakt, że środowisko akademickie, jako najbardziej wykształcona i przekonana o swojej misji społecznej i wychowawczej grupa, nie posuwało się w tym czasie - w przeciwieństwie do innych grup zawodowych – do licznych protestów, strajków i rozwiązań siłowych, nie oznacza, że zgadza się ono na dalszą pauperyzację oraz na upadek polskiej nauki i że zawsze będzie biernie przyglądać się brakowi działań ze strony władz i pustym deklaracjom o trosce i zaangażowaniu w rozwój nauki i edukacji w naszym Kraju.

Łączę wyrazy szacunku
Przewodnicząca KZ NSZZ „Solidarność” SGGW
Maria Wesołowska

NSZZ

Wyższych Uczelni Krakowa

PREZES RADY MINISTRÓW RP
PAN DONALD TUSK

**STANOWISKO KOMISJI ZAKŁADOWYCH NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
WYŻSZYCH UCZELNI KRAKOWA
z dnia 31 stycznia 2008 r.
w sprawie poprawy finansowania publicznych Szkół Wyższych**

Komisje Zakładowe NSZZ „Solidarność” Szkół Wyższych Krakowa apelują do Prezesa Rady Ministrów o zwiększenie w wydatkach Państwa środków na wydatki rzeczowe i wynagrodzenia pracowników szkolnictwa wyższego.

Wobec odrzucenia przez Sejm i Senat RP wniosku o zwiększenie środków na poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym postulujemy, aby Rząd RP zajął w tej sprawie przychylnie stanowisko przeznaczając z rezerwy budżetowej kwotę 800 mln złotych na zwiększenie wynagrodzeń oraz zwiększenie kwoty na wydatki rzeczowe.

Ponadto apelujemy, aby Rząd RP podjął jak najszybciej działania w celu zmiany zapisu w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* z dnia 27 lipca 2005 r. w kierunku kształtowania wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Nie możemy się zgodzić ze słowami Pani Minister Barbary Kudryckiej (spotkanie z KSN NSZZ „Solidarność” w dniu 08.01.2008 r.), że powinniśmy być zadowoleni z sytuacji, że resort szkolnictwa wyższego jest jednym z trzech, którym nie obniżono nakładów. Stanowisko to wydaje się być szczególnie niezrozumiałe w kontekście podjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych, które obligują nas do wydatkowania 2% PKB na szkolnictwo wyższe (proces Boloński) i 3% PKB na naukę (strategia Lizbońska).

Troska o zapewnienie „normalnego w standardach XXI wieku funkcjonowania uczelni i realizowanie ważnego celu Państwa, jakim jest budowanie społeczeństwa wiedzy, zmusi nas do podjęcia szerokich działań protestacyjnych w przypadku braku woli politycznej do poprawy finansowania zadań realizowanych przez szkolnictwo wyższe.

<i>Uniwersytet Jagielloński /-/ Jerzy Serwacki</i>	<i>Akademia Górniczo-Hutnicza /-/ Maria Sapor</i>	<i>Politechnika Krakowska /-/ Janusz Zajęcki</i>
<i>Akademia Wych. Fizycznego /-/ Renata Pigla-Bielawska</i>	<i>Akademia Rolnicza /-/ Józef Barszcz</i>	<i>Uniwersytet Ekonomiczny /-/ Jolanta Juza</i>
<i>Akademia Pedagogiczna /-/ Jan Fróg</i>		<i>Collegium Medium UJ /-/ Tadeusz Librowski</i>

**ORGANIZACJA ZAKŁADOWA NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” –
Region Podlaski: Uniwersytet w Białymstoku,
Akademia Medyczna w Białymstoku i Politechnika Białostocka**

Prezes Rady Ministrów RP

Pan Donald Tusk

**STANOWISKO KOMISJI ZAKŁADOWYCH NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” WYŻSZYCH UCZELNI BIAŁEGOSTOKU
Z DN.8.02.2008 R. NAWIĄZUJĄCE DO STANOWISKA KOMISJI ZAKŁADOWYCH NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
WYŻSZYCH UCZELNI KRAKOWA Z DN. 31.01.2008 R.**

Komisje Zakładowe NSZZ „Solidarność” Uczelni Wyższych Białegostoku popierają w całości Stanowisko Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność” Uczelni Wyższych Krakowa, w sprawie poprawy finansowania publicznych szkół wyższych w Polsce.

Uniwersytet w Białymstoku: Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” Region Podlaski – Kom. Zakł. nr 4 Uniwersytet w Białymstoku 15-097 Białystok, ul.M.C.Skłodowskiej 14 p.709	Politechnika Białostocka: Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” Politechniki Białostockiej 15-351 Białystok, ul. Wiejska 45 A	Akademia Medyczna: Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” przy Akademii Medycznej 15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1
--	--	---

**KOMISJA ZAKŁADOWA NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
Politechniki Koszalińskiej**

Koszalin, 15.01.2008 r.

KSN NSZZ „Solidarność” Warszawa

Zwracamy się z prośbą o pilne wystąpienie z postulatami płacowymi do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, o istotne zwiększenie wynagrodzeń nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami, pracującymi w resortach szkolnictwa wyższego.

Jesteśmy poważnie zaniepokojeni milczeniem naszego związku wobec powszechnej walki o wzrost wynagrodzeń w innych resortach budżetowych, a także istotnego wzrostu wynagrodzeń w ubiegłym roku w innych branżach gospodarki narodowej.

P.S. Odnosimy wrażenie, że Zarząd KSN nie walczy, tylko od dwóch lat próbuje omawiać sprawy i uzgodnić formę porozumienia się z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a Minister i tak robi co chce.

Za Komisję Zakładową -Dr inż. Józef Fleszar

**REGIONALNA SEKCJA NAUKI Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność”
ul. Kamińskiego 18 pok. 313, 90-229 Łódź**

**Rada Regionalnej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” Regionu Ziemi Łódzkiej przyjęła
w dniu 22 stycznia 2008 r. następujące stanowisko w sprawie wynagrodzeń w Szkolnictwie Wyższym**

Przyjęty przez Sejm i Senat PR budżet w zakresie szkolnictwa wyższego budzi nasze głębokie zaniepokojenie, ponieważ oznacza zmniejszenie wydatków na szkolnictwo wyższe z 0,92% w roku 2007 do 0,88% PKB w bieżącym roku, mimo iż zgodnie z dokumentami UE kraje członkowskie powinny dążyć do tego, by nakłady na szkolnictwo wyższe osiągnęły poziom 2% PKB.

Przewidziana w budżecie wydatków państwa kwota około 300 mln złotych na dofinansowanie zadań szkolnictwa wyższego w tym na poprawę wynagrodzeń, po uwzględnieniu faktu, że w bieżącym roku dofinansowywane będą z tego funduszu też dwie dodatkowe uczelnie nie pozwoli na zwiększenie wynagrodzeń nawet w stopniu rekompensującym inflację.

Regulacja płac w szkolnictwie wyższym przeprowadzona w latach 2001-2004 powiązała średnie wynagrodzenie z kwotą bazową, która niestety w ostatnich latach nie była waloryzowana. W roku 2007 nastąpiło „zamrożenie” kwoty bazowej będącej podstawą do obliczania przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w uczelniach publicznych na poziomie roku 2006. Na rok 2008 w ustawie budżetowej zaplanowano wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej jedynie na poziomie planowanego średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług, tzn. 2,3%. Dużo korzystniejsze są propozycje dotyczące waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, w przypadku których w roku 2008 wskaźnik wzrostu będzie skumulowany za lata 2007-2008 i obejmie nie tylko poziom inflacji, ale również 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej.

Dlatego domagamy się by kwota bazowa osiągnęła przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw z poprzedniego roku włącznie z wypłatami z zysku ogłaszanymi przez prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP i były co-rocennie waloryzowane, co najmniej o średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej ustalonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy

w imieniu Rady Sekcji
Joanna Wibig

Przewodnicząca Rady Sekcji: dr hab. Joanna Wibig, prof. UŁ
Katedra Meteorologii i Klimatologii UŁ; ul. Narutowicza 88, 90-139 Łódź

KZ NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Śląskiego

**Prezes Rady Ministrów RP
Pan Donald Tusk**

**STANOWISKO KOMISJI ZAKŁADOWEJ
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
z dnia 4 lutego 2008 r.
w sprawie poprawy finansowania publicznych szkół wyższych**

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Śląskiego zwraca się z prośbą do Prezesa Rady Ministrów o przeznaczenie środków z rezerwy budżetowej Państwa na zwiększenie wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego oraz zwiększenie kwoty na wydatki rzeczowe, co pozwoli uczelni na realizowanie wyznaczonych jej zadań.

Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami środki z budżetu państwa miały w 2008 roku gwarantować wynagrodzenia na poziomie nie niższym od poziomu określonego relacją 3:2:1:1 (profesorowie, adiunkci, asystenci, pracownicy nie będący nauczycielami) w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, zgodnie z dyspozycją ustawową z 2001 roku i zapisem w ustawie „Prawo o szkolnictwie wyższym” z 27. lipca 2007 r. Oczekiwane zwiększenie środków finansowych byłoby nadrobieniem opóźnień z ostatnich lat, które doprowadziły do znacznej degradacji wynagrodzeń pracowników i osłabienia uczelni.

Sejm i Senat RP odrzucił wniosek o zwiększenie środków na poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym, a dodatkowo Pani Minister Barbara Kudrycka na spotkaniu z KSN NSZZ „Solidarność” w dniu 8. stycznia br. wyraziła samozadowolenie z sytuacji panującej w resorcie. Ta postawa Pani Minister jest w sprzeczności z wcześniejszymi podjętymi przez Państwo Polskie zobowiązaniami i porozumieniami międzynarodowymi dotyczącymi szkolnictwa wyższego. W naszej ocenie jest to oczywiście **łamanie prawa** w stosunku do uczelni państwowych. Pracownicy cierpliwie od 3. lat czekają na podwyżki wynagrodzeń, które coraz bardziej oddalają się od średniej krajowej.

Pogarszająca się sytuacja uczelni i niemożność sprostania ważnym zadaniom, jakie nakłada na nie konieczność budowania społeczeństwa wiedzy przy braku woli politycznej do poprawy finansowania uczelni, zmusi ostatecznie środowisko akademickie do podjęcia zdecydowanego protestu, gdyż dotychczasowe działania Związku nie przyniosły rezultatu.

PRZEWODNICZĄCA
Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”
Uniwersytetu Śląskiego
mgr Ewa Żurawska

**STANOWISKO ZARZĄDU REGIONU MAZOWSZE
Z DNIA 4 LUTEGO 2008 R.
W SPRAWIE KAMPANII PROPAGANDOWEJ PRZECIWKO
ZWIĄZKOM ZAWODOWYM**

W związku z wypowiedziami polityków PO odnoszącymi się do działalności związków zawodowych Zarząd Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” stwierdza, iż są one atakiem na prawa obywatelskie, pracownicze i związkowe. **Próby ograniczenia działalności związkowej, poprzez:**

- wyprowadzenie związków zawodowych z zakładów pracy,
- niewypłacanie przez pracodawcę na poziomie zakładów pracy wynagrodzenia dla działaczy szczebla zakładowego,
- podniesienie progu minimalnej liczby osób uprawnionych do założenia związku zawodowego w zakładzie pracy z 10 do 20-30,
- odsunięcie związków zawodowych od negocjacji na rzecz bliżej nieokreślonej reprezentacji pracowników,

spotkają się ze stanowczym sprzeciwem NSZZ „Solidarność”.

Politykom i parlamentarzystom, pragniemy przypomnieć, że;

- utrzymywani są nie tylko ze składek partyjnych, ale również z podatków pochodzących z pracy pracowników, w tym związkowców, jak też z podatków płaconych przez związki zawodowe;
- związki zawodowe utrzymują się wyłącznie ze składek związkowych i własnej działalności, a działacze związkowi w zakładach pracy nie otrzymują nic, poza własnym wynagrodzeniem;
- to Związek Zawodowy „Solidarność” przyczynił się do odbudowy wolnej Polski oraz doprowadził do wolnych i demokratycznych wyborów, pozwalających dziś na swobodę działania partiom politycznym, nie są więc zrozumiałe, dokonywane przez te partie, próby dalszego ograniczania podstawowego prawa obywateli do zrzeszania się w związki zawodowe, wynikającego z Art. 59 ust.1 Konstytucji RP;
- prowadzenie rokowań, zawieranie układów zbiorowych pracy i innych porozumień jest fundamentalnym prawem związków zawodowych

gwarantowanym Art. 59 ust. 2 Konstytucji RP, stojącej na straży ładu społecznego;

- już dziś pracodawcy bardzo często utrudniają działalność związków zawodowych, a nierzadko nie pozwalają na ich utworzenie w zakładach pracy, zwalniając działaczy lub założycieli związku, bez żadnej przyczyny;
- przestępczy pracodawcy wyrzucają bezprawnie członków związku, nie ponosząc przy tym żadnych konsekwencji prawnych, czy finansowych po przegraniu sprawy przed Sądem Pracy, a wypłacane odszkodowania wliczają sobie w koszty działalności;
- to wyrzuceni z pracy działacze związkowi dochodzą latami swoich roszczeń w sądach pracy, nie otrzymując w tym czasie wynagrodzenia, a ich rodziny cierpią biedę;
- pracodawcy często nie wypłacają pracownikom wynagrodzeń w ogóle albo w terminie, a prokuratorzy uznają ten czyn jako mało szkodliwy społecznie i umarzają postępowania;

Takich przypadków dyskryminacji związków zawodowych można by przytoczyć wiele, a wszystkie one są sprzeczne z obowiązującym prawem oraz

ratyfikowanymi przez RP umowami międzynarodowymi i żaden przepis prawny nie jest w stanie ochronić związkowca przed represjami ze strony pracodawcy, który zawsze jest silniejszą stroną w stosunku pracy.

Parlamentarzyści i rząd powinni więc w pierwszej kolejności zająć się skutecznym wyegzekwowaniem obowiązującego prawa lub **jego zmiany w kierunku zwiększonej ochrony pracownika, w tym związkowca, przed bezprawnym działaniem pracodawcy.**

Politycy PO anarchię w państwie i brak skutecznych działań w rozwiązywaniu problemów społecznych próbują zatuszować przez wywołanie kolejnej wojny na linii rząd-parlament-związek zawodowy-pracodawca. Wojna ta nie jest dzisiaj nikomu potrzebna. Może jedynie doprowadzić do destabilizacji ekonomicznej i gospodarczej kraju.

Wzywamy koalicję rządzącą do rozpoczęcia rzetelnego dialogu społecznego. Tylko tą drogą, przy zachowaniu równowagi i poszanowania partnerów, można wpłynąć na rozwiązanie narosłych problemów w służbie zdrowia, oświacie i innych przestrzeniach życia społecznego i gospodarczego.

ZARZĄD REGIONU MAZOWSZE

KZ NSZZ „S” Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa

STANOWISKO

PREZYDIUM KOMISJI ZAKŁADOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” SGGW

z dnia 12 lutego 2008 roku

w sprawie kampanii propagandowej przeciwko związkom zawodowym

Popieramy stanowisko Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” z dnia 4. lutego 2008 r. w powyższej sprawie.

Wzywamy Koalicję Rządzącą do rozpoczęcia rzetelnego dialogu społecznego. Tylko tą drogą, przy zachowaniu równowagi i poszanowania partnerów, można wpłynąć na rozwiązanie narosłych problemów w służbie zdrowia, oświacie, nauce, szkolnictwie wyższym i innych przestrzeniach życia społecznego i gospodarczego.

Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” SGGW
Sekretarz Komisji Zakładowej „Solidarności”
/-/ Krystyna Małachowska

JUBILEUSZ PROFESORA TADEUSZA ZAGAJEWSKIEGO
DROGA ZAWODOWA

Tadeusz Zagajewski urodził się 16 grudnia 1912 r. we Lwowie, w rodzinie nauczyciela gimnazjalnego. W 1930 r. ukończył X Gimnazjum im. H. Sienkiewicza we Lwowie i rozpoczął studia na Oddziale Elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. Studia zakończył dyplomem w 1935 r., a w ponad rok później rozpoczął pracę w Państwowych Zakładach Tele-Radiotechnicznych w Warszawie, gdzie w okresie lat 1936-1939 dał się poznać jako utalentowany konstruktor serii krótkofalowych nadajników radiokomunikacyjnych o mocy 150 W, 2 kW i 50 kW.

Wybuch II wojny światowej zastaje go w Warszawie. Po zakończeniu działań wojennych rozpoczyna na początku 1940 roku pracę w zajętych przez wojska radzieckie Lwowie jako asystent kierowanej wówczas przez prof. Janusza Groszkowskiego Katedry Radiotechniki w Lwowskim Instytucie Politechnicznym, czyli dawnej Politechnice Lwowskiej. Dotrwa na tym stanowisku do 1941 r. Niemiecka okupacja Lwowa w latach 1941-1944 sprawia, że Politechnika Lwowska jako szkoła wyższa praktycznie przestaje istnieć. Tadeusz Zagajewski pracuje jako technik w Parowozowni Lwów-Wschód. Uczestniczy w konspiracji, naprawiając między innymi sprzęt radionadawczy dla lwowskiego okręgu Armii Krajowej. Jest głęboko zakonspirowany i o tym nie wie nikt, łącznie z jego najbliższą rodziną. Po ponownym zajęciu Lwowa w roku 1944 przez wojska radzieckie i uruchomieniu Lwowskiego Instytutu Politechnicznego podejmuje obowiązki docenta we wspomnianej Katedrze Radiotechniki.

Pierwsze lata w Gliwicach

W październiku 1945 r., kiedy staje się już jasne, że Lwów pozostanie poza granicami Polski, decyduje się na opuszczenie miasta wraz z całą rodziną w ramach akcji przesiedleńczej. Akcję zorganizowano dla pracowników politechniki i uniwersytetu, których oczekiwano organizujące się w kraju uczelnie. Pociąg ewakuacyjny po tygodniu dociera do Gliwic, gdzie T. Zagajewski decyduje zakończyć trudną podróż ze względu na trzyletnią córkę Ewę i czteromiesięcznego syna Adama. W Gliwicach mieszka i pracuje w pionierskich powojennych warunkach. W mieście, w którym nigdy wcześniej nie było wyższej uczelni, powstaje Politechnika Śląska. Tadeusz Zagajewski bierze czynny udział - jako adiunkt, pod kierunkiem prof. Tadeusza Malarskiego - w organizowaniu na Wydziale Elektrycznym Oddziału Telekomunikacyjnego i Katedry Radiotechniki.

Już w 1946 r. uzyskuje stopień naukowy doktora nauk technicznych na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej po obronie pracy, która w zarysie powstała jeszcze we Lwowie pod opieką prof. J. Groszkowskiego. W latach 1947-1954 jest zastępcą profesora i kierownikiem Katedry Radiotechniki Politechniki Śląskiej. W tym okresie wzrasta jego zainteresowanie innymi niż telekomunikacja zastosowaniami nowej dziedziny - elektroniki. W szczególności chodzi tu o jej zastosowania w przemyśle dla celów technologicznych, w pomiarach wielkości nieelektrycznych i rozwijającej się automatyce przemysłowej. Prof. Tadeusz Zagajewski nawiązuje liczne kontakty z przemysłem, podejmuje się opracowywania prototypowych urządzeń elektronicznych, prowadzi pierwsze prace naukowe z tej dziedziny. Kiedy na przełomie lat 1952-1953 w wyniku ministerialnej decyzji następuje likwidacja Oddziału Telekomunikacyjnego w Politechnice Śląskiej, prof. Zagajewski nie daje się tym zaskoczyć. Jego kontakty z

przemysłem i wspomniane zainteresowania pozwalają na organizację nowej specjalności: elektroniki przemysłowej, oraz przemianowanie w 1954 roku Katedry Radiotechniki w Katedrę Elektroniki Przemysłowej. W tymże roku zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym i powołany na kierownika nowej katedry. Przez następny rok (1955-1956) pełni funkcje dziekana Wydziału Elektrycznego, a w latach 1956-1959 prorektora d/s nauki Politechniki Śląskiej.

Początki Wydziału Automatyki

Utworzenie Katedry Elektroniki Przemysłowej i jej kilkuletnia owocna działalność stały się ważnym impulsem do powstania na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej Oddziału Automatyki. Prof. Tadeusz Zagajewski staje się następnie jednym z inicjatorów powstania samodzielnego Wydziału Automatyki i w latach 1962-1964 podejmuje aktywną działalność przy jego organizowaniu. Zaowocuje to oficjalnym powołaniem Wydziału przez Ministra Szkolnictwa Wyższego w 1964 r., a prof. Zagajewski zostaje pierwszym jego dziekanem. Funkcję tę pełni do 1968 roku. W 1965 r. uchwałą Rady Państwa zostaje mu nadany tytuł profesora zwyczajnego.

Aktywność społeczna w czasie Wypadków marca 1968 roku

W okresie tzw. realnego socjalizmu oddziaływanie systemu państwowego na edukację i oświatę było szczególnie silne. Istniał wyraźny prymat polityki i administracji przed szkolnictwem wyższym. Można się było o tym przekonać w marcu 1968 roku. Zaczęło się wszystko od przedstawienia „Dziadów” w Teatrze Narodowym w Warszawie, w reżyserii Kazimierza Dejmki. Bardzo żywy oddźwięk publiczności w czasie spektakli, związany niewątpliwie z odczytywaniem podtekstów widowiska, spowodował jego zawieszenie przez władze na czas nieograniczony. Wywołało to z kolei gorące protesty środowisk twórczych. Bardzo ostra dyskusja toczyła się na zebraniu warszawskiego oddziału Związku Literatów Polskich; dotyczyła ona wolności publikacji i widowisk, prawa wyrażania niezależnych przekonań i sprawy złagodzenia działalności cenzury. Postulaty te znalazły oddźwięk wśród młodzieży szkół wyższych, szczególnie uniwersyteckiej. 31.1.1968 r. rozpedzono w Warszawie studencką demonstrację; demonstracja młodzieży gliwickiej miała miejsce w dniu 11 marca 1968 r. Żądano wolności informacji i nieskrępowanego rozwoju kultury. Władze rektorskie Politechniki Śląskiej potępiły demonstracje i wezwały służby porządkowe do uspokojenia młodzieży w sposób zdecydowany.

Oto co napisał 12.03.1981 r. dla „Solidarności” na temat tych wydarzeń prof. T. Zagajewski (obszerne fragmenty):

...Jako dziekan Wydziału Automatyki zastałem następnego dnia atmosferę bardzo rozgorączkowaną i dodatkowo zagnioną przez niefortunny komunikat zamieszczony w prasie, w którym rektor prof. J. Szuba w imieniu Senatu i organizacji uczelnianych potępił demonstracje i nazwał jej uczestników mętami i chuliganerią, wzywając władze porządkowe do wkroczenia w sposób zdecydowany. W tej sytuacji uważałem za wskazane przeprowadzenie szczerzej dyskusji z młodzieżą, danie jej sposobności jasnego wypowiedzenia i przedstawienia poglądów, zgłoszenia odpowiednich dezyderatów. Zebranie takie odbyło się przed południem 12 marca, zgromadziło wielu studentów i pracowników Wydziału, obecny był Zarząd Wydziałowy ZSP (L. Marażewski), sekretarz OOP (dr J. Kopka) i inni. Zebranie było bardzo burzliwe, głos zabierało wielu studentów i pracowników naukowych. Po wielogodzinnej dyskusji uchwalono rezolucję, popierającą żądania większych

swobód w dziedzinie kultury i nauki i skierowaną do władz uczelni. W imieniu zebranych rezolucję podpisali przedstawiciele ZSP, OOP i ja jako dziekan. Tego samego dnia wieczorem odbyło się zebranie Zarządu Wydziałowego ZSP i OOP PZPR w mojej obecności, na którym dyskutowano dalszy rozwój sytuacji, zaostrożonej wskutek działalności oddziałów MO, występujących bardzo agresywnie przeciwko studentom za pomocą pałek i psów, mimo że w tym dniu nie było żadnych publicznych demonstracji. Szczególne nasilenie tych wypadków występowało w pobliżu stołówek i domów studenckich, na zebraniu tym zjawiali się studenci pobici przez milicję w drodze na uczelnię bez żadnych właściwie powodów. Po długiej dyskusji opracowano pismo do RU ZSP żądające przeprowadzenia rozmowy z Rektorem na temat powstałej sytuacji, interwencji w Komendzie MO w sprawie niedopuszczalnego postępowania milicji wobec studentów nie uczęszczających w demonstracjach, w sprawie oceny przez Trybunę Robotniczą demonstracji organizowanej przez „chuliganów” itd. Można się łatwo domyślić, że skuteczność tego wystąpienia była żadna. Dalsze, długotrwałe konsekwencje wydarzeń marcowych to znaczne ograniczenie (a raczej pozbawienie) wyższych uczelni samorządności i samodzielności narzucone w nowej ustawie o szkołach wyższych, zmuszenie szeregu profesorów do opuszczenia uczelni, a częściowo do emigracji, mianowanie w trybie nadzwyczajnym wielu nowych docentów itp. Skutki tych zarządzeń odczuwamy do dziś. A z punktu widzenia historii „marzec” wpisuje się między „październik” i „grudzień”, lecz przed rok 1976 i przed rok 1980...

Tyle Profesor o tzw. „wypadkach marcowych” w 1968 r. Po złożeniu rezygnacji, do której został zmuszony, przestał pełnić funkcję dziekana Wydziału Automatyki. W rok później (15.6.1969 r.) władze uczelni bez żadnych uzgodnień z zainteresowanymi przemianowały Katedrę Elektroniki Przemysłowej na Katedrę Elektroniki, która z kolei w 1971 r. stała się częścią Instytutu Konstrukcji i Technologii Urządzeń Automatyki i Elektroniki, a prof. T. Zagajewski nie zostaje szefem tego Instytutu.

Praca dydaktyczna i naukowa

Przez wszystkie lata pracy prof. T. Zagajewski prowadził bardzo starannie opracowane wykłady, najwyżej oceniane przez kolejne roczniki studentów. Do wykładów był zawsze świetnie przygotowany, a jego elegancja uchodziła na uczelni za niedościgny wzór. Jego dorobek zawiera wiele książek i podręczników, stale aktualizowanych i dostosowanych do nowych potrzeb dydaktycznych. Pierwszą taką książką był wydany wkrótce po wojnie (1949 r.) podręcznik pt. "Radiotechniczne urządzenia nadawcze" [1], wznawiany w kilku wydaniach do 1961 r. Drugą była wydana po raz pierwszy w 1953 r., a opracowywana wielokrotnie od nowa z różnymi zespołami współpracowników książka pt. "Elektronika przemysłowa" [2]. Temat był w ówczesnej literaturze światowej zupełnie nowy, a o potrzebie tej książki świadczyło stale jej wznawianie w unowocześnionej postaci; jej szóste wydanie ukazało się w 1975 r., a tłumaczenie rosyjskie w 1976 r. Z książek wydanych w późniejszym okresie na szczególną uwagę zasługują również monograficzne opracowanie układów elektroniki stosowanej i przemysłowej, którego czwarte wydanie ukazało się w 1978 roku pod tytułem „Układy elektroniki przemysłowej” [3].

Prof. T. Zagajewski był opiekunem ponad 200 magisterskich prac dyplomowych (między innymi mojej),

promotorem 15 rozpraw doktorskich, kilku jego wychowanków uzyskało stopień docenta i tytuł profesora.

Chociaż oryginalna działalność naukowa prof. T. Zagajewskiego obejmuje w różnych okresach czasu również liczne inne wątki, nie wyłączając eksperymentu i prac, które znalazły praktyczne zastosowanie w przemyśle elektronicznym i maszynowym (w tym także rozwiązań patentowych), to jednak podstawową dziedziną zainteresowań Profesora jest teoria obwodów elektrycznych w zastosowaniu do układów elektronicznych. Wśród najważniejszych oryginalnych prac teoretycznych Profesora można wyodrębnić kilka grup:

- prace dotyczące analizy generatorów elektronicznych - stałości częstotliwości drgań, efektów liniowych i nieliniowych w tych generatorach, czasu narastania drgań itp. Teoria drgań harmonicznym prof. J. Groszkowskiego została przez T. Zagajewskiego w jego pracy doktorskiej [4] i w późniejszych pracach rozszerzona o powiązanie zawartości drgań harmonicznym z kształtem charakterystyki elementu nieliniowego. Pozwoliło to na znaczne poszerzenie obszaru zastosowań tej teorii, przede wszystkim na zagadnienia optymalizacji generatorów elektronicznych.
- prace teoretyczne dotyczące obwodów elektrycznych stosowanych w elektronice. Za najważniejsze z nich można uznać uogólnienie pojęcia dwoistości obwodów elektrycznych [5], jego zastosowanie do linii długich [6,7], jak również do obwodów nieliniowych i obwodów o parametrach zmiennych w czasie [8, 9].
- pojęcie dwoistości umożliwiające Profesorowi nowe ujęcie zagadnienia optymalizacji generatorów elektronicznych ze względu na stałość częstotliwości i zniekształcenia nieliniowe [10, 11]. Dalszym tematem prac Profesora jest zagadnienie obwodów skoliiganych, czyli obwodów o jednakowej topologii i o elementach przekształconych z R na C lub z R na L i odwrotnie [12]. Praktyczne wnioski z tego typu przekształceń przewidują ważną dla zastosowań w obwodach monolitycznych możliwość zastąpienia indukcyjności w obwodach rezonansowych przez ujemne rezystancje [13].
- podobieństwo obwodów elektrycznych zostało zdefiniowane przez Profesora w sposób zupełnie ogólny w dalszych pracach [14-17]. Wyróżniono tam cztery rodzaje podobieństwa obwodów, którego szczególnymi przypadkami są: dualność i skoliigacenie. Dla tych czterech rodzajów podobieństwa zostały określone proste związki między transmitancjami obwodów, jak również prądami i napięciami w odpowiadających sobie gałęziach obwodów.
- Ważne są również prace [18-21], w których Profesor poświęcił uwagę modyfikacjom i zastosowaniom funkcji Walsha do analizy układów impulsowych, takich jak układy przerzutnikowe, układy powielające liczbę impulsów, itp.

W 1988 roku Profesor Tadeusz Zagajewski przeszedł na emeryturę. Nie przerwał jednak pracy naukowej i jeszcze w pierwszych latach XXI w. często można go było spotkać na Politechnice Śląskiej. W swoich ostatnich pracach teoretycznych profesor powraca do podstawowych zagadnień nieliniowego sprzężenia zwrotnego we wzmacniaczach, symetrii elektrycznej obwodów, niestałości częstotliwości generatorów i określenia częstotliwości chwilowej [22]. Był członkiem NSZZ „Solidarność”, a także doradcą NSZZ „S” na swojej uczelni. Tęsknił za Lwowem i za Kresami Wschodnimi, a ponieważ mój ojciec (i jego

rodzina, która prawie cała zginęła na skutek represji wymierzonych przeciw Polakom) pochodzi też z Kresów, mieliśmy wspólny temat do rozmów.

Syn profesora, Adam Zagajewski, jest jednym z najwybitniejszych polskich poetów (jest wymieniany jako kandydat do literackiej nagrody Nobla). Córka Ewa Zagajewska-Fabrycy (obecnie na emeryturze) była pracownikiem naukowym Politechniki Śląskiej i Politechniki Szczecińskiej.

Ważniejsze publikacje:

- [1] Podręcznik pt. „Radiotechniczne urządzenia nadawcze”, 1949
- [2] Książka pt. „Elektronika przemysłowa”, pierwsze wydanie 1953
- [3] Monografia pt. „Układy elektroniki przemysłowej”, czwarte wydanie 1978
- [4] „Wpływ nieliniowych elementów obwodu na stabilizację częstotliwości generatorów samowzbudzonych” (1946, praca doktorska na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, promotor: prof. J. Groszkowski)
- [5] “Generalized Duality Concept of Electrical Networks” (Bull.Ac.Pol.Sci.Ser. Sci.Techn., 11;1963)
- [6] “Dual and Autodual Electric Networks with Uniformly Distributed Parameters” (Bull. Ac. Pol. Sci. Ser.Techn., 14; 1966)
- [7] “Duality and Autoduality of Electric Networks with Non-Uniformly Distributed Parameters”, ibidem, 15; 1966
- [8] “Duality and Similarity of Non-Linear Fourpoles Applied to Vacuum-Tube and Transistor Oscillators” (Bull.Ac.Pol.Sci.Techn., 14; 1966)
- [9] “Duality of Non-Linear and Time-Varying Electric Networks” (Bull.Ac.Pol.Sci.Techn.,16;1968)
- [10] „Optymalizacja tranzystorowych generatorów o napięciowych i prądowych sprzężeniach zwrotnych” (Arch.El., 16; 1967)
- [11] „Optymalizacja elektronicznych generatorów RC małej częstotliwości”, [w]: „Wybrane zagadnienia elektroniki i telekomunikacji”, PWN, Warszawa 1968, ss. 147-164
- [12] “Affined Ladder Networks RC or RL”, oraz “Affined Networks RC or RL” (Bull.Ac.Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 19; 1971)
- [13] "Dual and Affined Quasi-Resonance Networks with Negative Resistances" (Bull.Ac.Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 19; 1971)
- [14] "General Principles of Similarity of Electric Networks" (Bull. Ac. Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 5; 1972)
- [15] "Ogólne zasady podobieństwa obwodów elektrycznych" (Arch.El., 22; 1973)
- [16] "The principles of similarity of switching circuits" (Bull. Ac.Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 21; 1973)
- [17] "Similarity and autoduality of fourpoles" (Bull. Ac.Pol.Sci.Ser. Sci Techn., 22; 1974)

[18] “Analysis of pulse multiplication by means of Walsh functions” (Bull. Ac.Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 25; 1977)

[19] "Pulse multiplication using Walsh functions" (Electronic Eng., 50;1978, wspólnie z E. Mollem)

[20] "Logic operations on Walsh functions and some of their applications" (Bull. Ac.Pol.Sci. Ser.Sci.Techn., 26; 1978)

[21] "Walsh functions in the analysis of flip-flop performance" (Bull. Ac.Pol.Sci.Ser.Sci.Techn., 28; 1980)

[22] "Criticism of the definition of instantaneous frequency" (Bull.Ac.Pol.Sci. Ser. Sci.Techn., 37; 1989).

Ważniejsze funkcje w Politechnice Śląskiej:

Kierownik Katedry Radiotechniki na Wydziale Elektrycznym, 1947-1954;

Kierownik Katedry Elektroniki Przemysłowej na Wydziale Elektrycznym, 1954-1964;

Dziekan Wydziału Elektrycznego, 1955-1956;

Prorektor ds. Nauki, 1956-1959;

Dziekan Wydziału Automatyki, 1964-1968;

Kierownik Katedry Elektroniki Przemysłowej na Wydziale Automatyki, 1964-1968;

Kierownik Katedry Elektroniki na Wydziale Automatyki, 1968-1971;

Z-ca ds. Nauki Dyrektora Instytutu Konstrukcji i Technologii Urządzeń Automatyki i Elektroniki, 1971-1974;

Dyrektor Instytutu Elektroniki na Wydziale Automatyki, 1974-1983.

Ważniejsze funkcje w Polskiej Akademii Nauk i stowarzyszeniach naukowych:

Członek Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN, od 1955;

Członek korespondent PAN, od 1960;

Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, 1973-1977;

Członek rzeczywisty PAN, od 1976;

Członek Komitetu Nagród Państwowych w Sekcji Elektrotechniki i Elektroniki, 1976-1982;

Przewodniczący Oddziału PAN w Katowicach, 1983-1986.

Ważniejsze odznaczenia:

Złoty Krzyż Zasługi oraz Medal X-lecia, 1955 r.

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1959 r.

Medal Komisji Edukacji Narodowej, 1974 r.

Krzyż Komandorski OOP, 1986 r.

Krzyż Komandorski z Gwiazdą OOP, 1995 r.

Doktorat „honoris causa” Politechniki Śląskiej, 1992 r.

Medal im. prof. Stanisława Fryze nadany przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich, 2002 r.

W opracowaniu jw. wykorzystana została m. in. książka: Malzacher S.: W moich oczach. 45 lat z prof. Tadeuszem Zagajewskim, Instytut Elektroniki Politechniki Śląskiej, Gliwice 1992.

Kazimierz A. SICIŃSKI

List gratulacyjny

Warszawa, dnia 15. grudnia 2007 r.

*Wielce Szanowny Pan
Profesor Tadeusz Zagajewski*

Wielce Szanowny Panie Profesorze,

Krajowa Sekcja Nauki Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „SOLIDARNOŚĆ” ma zaszczyt złożyć Panu Profesorowi najlepsze życzenia z okazji przypadającego w dniu 16.12.2007 r. wspaniałego jubileuszu – 95 rocznicy urodzin.

Dziękujemy Panu Profesorowi za niewiele mniej – niż wynosi ta rocznica – lat pracy naukowej i dydaktycznej. Dziękujemy za opiekę nad kilkoma pokoleniami studentów i za współpracę z kilkoma pokoleniami pracowników naukowych. Dziękujemy również za to, że w życiu i w pracy kierował się Pan najwyższymi wartościami, czego dowody dał Pan, między innymi w latach lwowskiej konspiracji w czasie II wojny światowej oraz w pamiętnym roku 1968, kiedy poparł Pan protestujących studentów oraz żądania większych swobód w nauce i w kulturze w Polsce. Te ostatnie działania doprowadziły do szynkan, pozbawiono Pana Profesora Katedry na Politechnice Śląskiej oraz zmuszono do rezygnacji z funkcji dziekana Wydziału Automatyki.

Dziękujemy za aktywne uczestnictwo w pracach Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „SOLIDARNOŚĆ” i za doradzanie naszemu Związkowi.

Oddajemy hołd Panu Profesorowi i życzymy dalszych długich lat życia w jak najlepszym zdrowiu.

Z wyrazami najgłębszego szacunku,

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”
Janusz Sobieszkański

INFORMACJE RÓŻNE

PETYCJA NIEZALEŻNEGO FORUM AKADEMICKIEGO

Poniżej przedstawiamy treść petycji przesłanej do Sejmu i Rządu RP przez Prezesa Fundacji Niezależnego Forum Akademickiego Józefa Wieczorka. (RED.)

Petycja Niezależnego Forum Akademickiego do Sejmu i Rządu RP w sprawie dyskryminacji obywateli polskich przy rekrutacji pracowników naukowych

Kraków, 18 stycznia 2008 r.

My, niżej podpisani naukowcy polscy pracujący zarówno w kraju, jak i poza jego granicami, zwracamy się do Sejmu i Rządu RP z prośbą o podjęcie stosownych kroków legislacyjnych i organizacyjnych mających na celu usunięcie zapisów prawnych dyskryminujących obywateli polskich przy zatrudnianiu na stanowiskach samodzielnych pracowników naukowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Dyskryminacja polega na tym, iż obowiązujące w Polsce przepisy prawne umożliwiają zatrudnienie cudzoziemców na stanowiskach profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego bez potrzeby uzyskania habilitacji, podczas gdy utrudniają to obywatelom polskim, szczególnie wtedy gdy ich kariera naukowa odbywała się poza granicami RP.

Sytuacja taka jest spowodowana brakiem kompatybilności polskiego systemu tytułów i stopni naukowych z

systemem stosowanym w większości krajów będących liderami w światowej nauce.

Problem niekompatybilności polskiego systemu nauki był wielokrotnie podnoszony przez *Niezależne Forum Akademickie* jeszcze przed uchwaleniem Ustawy o szkolnictwie wyższym w 2005 r. (*USTAWA z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*). Niestety nie było pozytywnej reakcji władzy ustawodawczej, więc problem nadal istnieje i stanowi jedną z barier hamujących powroty polskich naukowców do kraju.

Mobilność naukowców między różnymi ośrodkami naukowymi w różnych miastach, krajach i kontynentach jest normalnym i pożądanym elementem kariery naukowej, zgodnym z zaleceniami *Europejskiej Karty Naukowca*. Uważamy, że należy zrównać szanse obywateli polskich podejmujących pracę naukową w kraju po długoletnim stażu zagranicznym z obywatelami innych krajów, gdzie habilitacja nie jest wymagana. Powrót do Polski

obywateli polskich z bogatym dorobkiem naukowym przyczyni się do podniesienia poziomu nauki uprawianej w naszym kraju, zwłaszcza jeżeli będą oni mogli stawać do konkursów na stanowiska kierownicze w nauce i szkolnictwie wyższym na równych prawach z obywatelami polskimi, którzy wszystkie etapy kariery naukowej przeszli w kraju.

Dyskryminujące przepisy zawarte w **Prawie o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 USTAWA z dnia 27 lipca 2005 r. http://ks.sejm.gov.pl/proc4/ustawy/2720_u.htm) to:
Art. 114.

1. Na stanowisku profesora zwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora.

2. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora.

3. Na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba będąca pracownikiem innej uczelni, posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, z zastrzeżeniem art. 115 ust. 3.

Art. 115.

1. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego może być zatrudniona osoba niespełniająca wymagań określonych odpowiednio w art. 114 ust. 2 i 3, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, potwierdzone w trybie określonym w statucie.

2. Warunki zatrudnienia osoby, o której mowa w ust. 1, na stanowisku profesora nadzwyczajnego w uczelni jest uzyskanie pozytywnej opinii Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

3. W uczelni wojskowej na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień generała lub admirała.

4. Przy zatrudnianiu na stanowisko wymienione w ust. 1 osoby niebędącej obywatelem polskim rektor może odstąpić od warunków określonych w art. 114 ust. 2 i 3.

5. Zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby, o której mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie na podstawie umowy o pracę.

W praktyce stosowania tego prawa mamy do czynienia z dyskryminacją obywateli polskich na polskich uczelniach w relacji do obywateli innych krajów i dyskryminacją polskich naukowców, którzy zostali uformowani w zachodnich instytucjach naukowych i mają niekiedy nawet olbrzymi dorobek naukowy, ale nie mają tytułów i stopni naukowych obowiązujących w Polsce.

Zgodnie z **Art. 115 ustęp 1** ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” można co prawda zatrudnić doktora na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego „jeśli ma znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej”, ale praktyka nie wykazuje stosowania tego przepisu. Dostępne ogłoszenia o konkursach na takie stanowiska, zawierają wymagania posiadania stopnia dr hab. lub tytułu profesora.

11 marca 2005 roku Komisja Europejska przyjęła „**Europejską Kartę Naukowca**” i „**Kodeks postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych**” - *The European Charter for Researchers. The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers* - http://ec.europa.eu/eracareers/pdf/kina21620b8c_pl.pdf

która zabrania dyskryminacji pracowników i zaleca mobilność naukowców. Zalecenia zostały podpisane przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, ale bez

zastosowania tych zaleceń w praktyce. **Niezależne Forum Akademickie** też jest sygnatariuszem *Karty i Kodeksu* i działa na rzecz wprowadzenia tych zaleceń do praktyki polskiego życia akademickiego.

Józef Wieczorek – Prezes fundacji *Niezależne Forum Akademickie* (Kraków)

Cezary Wójcik – Przewodniczący Rady fundacji *Niezależne Forum Akademickie* (Indiana University School of Medicine - Evansville, USA)

Michał Kucewicz, Cambridge University, Experimental Psychology Department, Cambridge, Wielka Brytania

Stanisław Dubiski, University of Toronto, Toronto, Kanada

Jan Napoleon Saykiewicz, A.J. Palumbo School of Business, John F. Donahue Graduate School of Business Duquesne University, Pittsburgh, USA

Piotr Jaroszyński, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin, Polska

Anna Natalia Grzyb, Max Planck Institute of Molecular Cell Biology and Genetics, Dresden, Niemcy

Maciej Horowski, Uniwersytet w Białymstoku, Białystok, Polska

Kosma Szutkowski, Royal Institute of Technology, KTH, Sztokholm, Szwecja

Grzegorz Kondrak, University of Alberta, Edmonton, Kanada

Zdzisław Szulc, Medical University of South Carolina, Charleston, USA

Kaja Wawrzak, Oxford University, England, Wielka Brytania.

Bolesław Szymański, Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, NY, USA

Andrew S. Targowski, President of the International Society for the Comparative Study of Civilizations, Department of Business Information Systems, Haworth College of Business, Western Michigan University, Kalamazoo, MI, USA

Maciej Górecki, Trinity College, Dublin, Irlandia

Karolina Kluk-de Kort, The University of Manchester, Manchester, Wielka Brytania

Tomasz Kozłowski, Royal Institute of Technology, Sztokholm, Szwecja.

Maciej Henneberg, Wood Jones Professor of Anthropological and Comparative Anatomy, Head of Anatomical Sciences, University of Adelaide, Adelaide, Australia

Lech Keller-Krawczyk, Monash University in Melbourne, Australia

Anna Ostapczuk, Instytut Chemii i Techniki Jądrowej, Warszawa, Polska

Lech Józwiak, Eindhoven University of Technology, Faculty of Electrical Engineering, Eindhoven, Holandia

Robert Piechocki, University of Bristol, Bristol, Wielka Brytania

Tomasz Ciach, Politechnika Warszawska, Warszawa

Waldemar W. Koczkodaj, Laurentian University, Sudbury, Ontario, Kanada

Paweł Kisielow, Instytut immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN, Wrocław

Józef Magoński, Central Washington University, Ellensburg, USA

Sylwester Chyb, Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation (CSIRO) Canberra, Australia

Wiesław K. Binienda, The University of Akron, Akron, OH, USA

Tomasz Durakiewicz, Los Alamos National Laboratory, Los Alamos, USA

Paweł Kalinski, Director of Research, Division of Surgical Oncology, University of Pittsburgh and the University of Pittsburgh Cancer Institute Hillman Cancer Center, Pittsburgh, PA, USA

Zbigniew (Ben) Zylicz, Dyrektor medyczny, Dove House Hospice, Hull, Wielka Brytania

Leszek Ignatowicz, Medical College of Georgia, Augusta, GA, USA

Lucjan Strekowski, Department of Chemistry, Georgia State University, Atlanta, Georgia, USA

Włodzimierz Holsztyński, Sunnyvale, Kalifornia, USA

Regina Borowik, Politechnika Czêstochowska, Polska

Anna Daniel-Wójcik, Leibniz Institute of Plant Genetics and Crop Plant Research (IPK), Gatersleben, Niemcy

Józef Kapusta, Instytut Biotechnologii i Antybiotyków, Warszawa

Przemysław Grudnik, Heidelberg University, Niemcy

Piotr Fryzlewicz, Department of Mathematics, University of Bristol, Wielka Brytania

Michał Surkont, School of Medicine, Queen's University, Kingston, Kanada

Bogusław Pozniak, The University of New Orleans, Nowy Orlean, USA

Marcin Brynda, Department of Chemistry, University of California, Davis, USA

Marek Los, Department of Internal Medicine, School of Medicine, University of Tuebingen, Tuebingen, Niemcy

Michał Kacperski, University of New Hampshire, Durham, USA

Ewa Bobrowska-Jakubowski, Musée d'Art Américain Giverny, Terra Foundation for American Art, Francja

Łukasz Salwinski, UCLA, Los Angeles, USA

Karol Miller, Professor of Applied Mechanics, Director of Intelligent Systems for Medicine Laboratory, The University of Western Australia, Australia

Agnieszka Bernat, INSERM Stem Cells and Brain Research Institute, Lyon, France

Wojciech Zakrzewski, Department of Mathematical Sciences, Durham University, Durham, Wielka Brytania

Grzegorz Gładyszewski, Politechnika Lubelska, Lublin, Polska

Ignacy Sawicki, Center for Cosmology and Particle Physics, New York University, Nowy Jork, USA

Małgorzata Lagisz, Newcastle University, Newcastle upon Tyne, Wielka Brytania

Renata Dmowska, School of Engineering and Applied Sciences, Harvard University, USA

Janusz Konrad, Boston University, Dept. of Electrical and Computer Engineering, Boston, USA

Alicja Malicka, School of Psychological Sciences The University of Manchester, Manchester, Wielka Brytania

Joanna Maria Bagniewska, Oxford University, Oxford, Wielka Brytania

Joanna Rutkowska, Cornell University, Ithaca, NY, USA

Zbigniew Darzynkiewicz, Professor of Pathology and Medicine, Director, Brander Cancer Research Institute, New York Medical College, N.Y., USA

Marcin Liana, Harvard University, Harvard Medical School, Boston USA

Anna B. Wojcik, Hybrid Glass Technologies, Inc Monmouth Junction, NJ, New Jersey, USA

Magdalena Mariankowska, Royal Holloway University of London, Wielka Brytania

Ewa Kuligowska, Prof. of Radiology Boston University School of Medicine, Boston, USA

Tomasz Klimczuk, Los Alamos National Laboratory, Los Alamos, USA

Adam Zielinski, Wighton Professor, Director of Electrical Engineering Program, University of Victoria, Department of Electrical and Computer Engineering, Victoria, Kanada.

Krzysztof Pawlikowski, Dept. Computer Science & Software Engineering, University of Canterbury, Christchurch, New Zealand

Marcin Wojewodziec, University of Oslo, Oslo, Norwegia

Martin (Marcin) Ostoja-Starzewski, University of Illinois at Urbana-Champaign, Champaign, Illinois, USA

Janusz Gębicki, Uniwerstet Macquarie, Sydney, Australia

Józef Kalisz, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa

Łukasz Jasnos, Marie Curie Research Institute, Oxted, Surrey, Wielka Brytania

Tomasz Marek Mickiewicz, University College London, London, Wielka Brytania

Ernest Mendrela, Louisiana State University, Baton Rouge, USA

Fundacja Niezależne Forum Akademickie www.nfa.pl, nr KRS 0000243627, Regon: 120131864,30-069 Kraków, ul. Smoluchowskiego 4/1; Prezes: Józef Wiczorek jozef.wiczorek@interia.pl; tel. kom 0 609 659 124.

BIZNESMENI I NAUKOWCY: TRUDNY MARIAŻ*)

Badania analizujące wyniki prac polskich naukowców wskazują, że powstaje bardzo mało innowacji i patentów, które trafiają do gospodarki. Nie możemy się pochwalić na świecie sukcesami.

W Polsce jest około 840 placówek naukowych zajmujących się szeroko rozumianymi pracami badawczo-rozwojowymi. Zatrudniają one w sumie ok. 80 tys. osób. Najwięcej (345) jest jednostek badawczych oraz badaw-

czo-rozwojowych (257). Pozostałe to wyższe uczelnie i instytuty, w tym placówki Polskiej Akademii Nauk.

Czy dzięki temu potencjałowi Polska jest innowacyjna i osiąga sukcesy?

Firma Ecorys Polska przygotowała na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dokument „Potencjał innowacyjny Polski – badanie pilotażowe”. Wyniki tego raportu pozwalają się lepiej zorientować, jakie wyniki osiągają krajowe placówki badawcze. Analitycy przeprowadzili serię wywiadów z 105 osobami z 43 jednostek badawczo-rozwojowych, 31 instytutów naukowych PAN oraz 31 uczelni wyższych.

Respondenci zostali poproszeni o podanie liczby wytworzonych innowacji technicznych w ciągu ostatnich trzech lat. 9 proc. odmówiło odpowiedzi na pytanie. 40 instytucji przyznało, że w tym okresie nie wytworzyło żadnych innowacji technicznych, co stanowi 42 proc. badanych, którzy udzielili odpowiedzi na powyższe pytanie. Na podstawie uzyskanych wyników wyciągnięto wnioski, że najczęściej instytucje wprowadziły od 1 do 10 innowacji technicznych.

Respondenci zostali też poproszeni o podanie liczby innowacji technicznych wdrożonych w ciągu ostatnich trzech lat. 8 proc. badanych odmówiło odpowiedzi. Aż 45 proc. badanych udzieliło informacji, że w danym okresie nie wdrożyło żadnej innowacji technicznej. 38 proc. ankietowanych, którzy odpowiedzieli na pytanie, wdrożyło do 10 innowacji technicznych. 8 proc. badanych wdrożyło od 11 do 20 innowacji.

Warto też spojrzeć na wyniki ankiety dotyczącej liczby patentów sprzedanych w ciągu ostatnich trzech lat. Prawie sześć proc. ankietowanych odmówiło odpowiedzi. 74 proc. instytucji, które udzieliły odpowiedzi, nie sprzedało w ciągu trzech lat żadnego opracowanego przez siebie patentu. 23 proc. respondentów sprzedało do 10 patentów. Od 11 do 20 patentów sprzedało 2 proc. respondentów.

Analizując liczbę sprzedanych patentów można również zróżnicować wyniki ze względu na typ instytucji naukowo-badawczych. W przypadku Instytutów Naukowych PAN (w analizowanej próbie jest ich 31) 90 proc. instytutów nie sprzedało żadnego patentu. 10 proc. sprzedało do 10 patentów. W grupie JBR-ów 67 proc. nie sprzedało żadnego opracowanego przez siebie patentu, pozostałe 30 proc. sprzedało do 10 patentów, a 3 proc. respondentów sprzedało od 11 do 20 patentów.

Powyższe statystyki nie wróżą dobrze polskiej gospodarce. Można stwierdzić, że są druzgocące.

Czy jest aż tak źle z polską nauką? Andrzej Kaczmarek, były wiceminister gospodarki, mówi, że bywa różnie, ale sytuacja poprawia się.

Współpracuję z politechnikami i uniwersytetami i widzę, że są ośrodki, które sobie radzą. Ale są też jednostki, które kompletnie nie potrafią przekonać się do tego, by wykonywać komercyjne projekty, uważają, że kontakt z biznesem rodzi konflikt interesów. To być może kwestia mentalności, a może braku mechanizmów czy narzędzi pozwalających na sprzedaż projektów – mówi Kaczmarek.

Przez kilka lat trwały przygotowania do uruchomienia spółki, która zajęłaby się wdrożeniem wynalezionego w Polsce tzw. niebieskiego lasera. Potem był problem z wpuszczeniem do niej funduszu venture capital. W międzyczasie wynalazek zestarzał się. Pozytywnym przykładem było wynalezienie nowoczesnej insuliny w jednej z jednostek badawczo-rozwojowych. Nabył ją i produkuje Bioton.

W większości JBR-ów być może brakuje odwagi, by wejść na rynek komercyjny. Brakuje też strategii, która ustala cele funkcjonowania placówek, reguluje kontakty na styku z biznesem – tłumaczy były wiceszef resortu gospodarki.

Zdaniem Andrzeja Głowackiego, prezesa firmy DGA, problem leży w strukturze finansowania uczelni.

Należy ją zreformować. W innych krajach, np. w USA, całe oddziały uczelni lub poszczególne sale są finansowane przez biznes, przez konkretny przemysł. Przedsiębiorcy wspierają naukę finansowo i dostają w zamian technologie, pomysły, prototypy, które są im potrzebne w działalności gospodarczej – mówi Głowacki.

Podczas ostatniej konferencji „Nowego Przemysłu” z cyklu „Innowacyjna gospodarka” (w grudniu ub.r. w Krakowie) pojawiły się głosy, że należy wprowadzić system monitorowania, na jakie cele idą publiczne środki i czy przynoszą efekty w postaci konkretnych rozwiązań.

Jest wiele statystyk dotyczących wydatkowania pieniędzy, a nie ma sposobu sprawdzenia, jak to się przekłada na efekt gospodarczy. Jest mnóstwo pieniędzy na najbliższe lata, natomiast nie wiemy, jak one wpłyną na gospodarkę. Realizowane są projekty, z których nic nie wynika, nawet na stronach WWW nie ma informacji, co za te pieniądze jest robione – uważa Kinga Pawławska, prezes Klastra Multimediów i Systemów Informatycznych.

Adam Brzozowski

)Przedruk: Miesięcznik gospodarczy **NOWY PRZEMYSŁ- nr 01/2008*

SEMINARIUM KSN - GEW*)

Kołobrzeg, 16 – 17 maja 2008 r.

KOMUNIKAT NR 1

Warszawa, 18.02.2008 r.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” uprzejmie zaprasza na kolejne seminarium KSN-GEW, które odbędzie się w dniach **16-17 maja 2008 r.** w Kołobrzegu, w Ośrodku Sanatoryjno-Wypoczynkowym Uniwersytetu Adama Mickiewicza, mieszczącym się przy u. Kościuszki 1 (ok. 300m od dworca kolejowego). Seminarium jest organizowane we współpracy z Komisją Zakładową NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Uczestnicy seminarium zostaną zakwaterowani w pokojach 2-osobowych.

Przewidujemy, że seminarium obejmować będzie takie zagadnienia, jak:

- informacja o najważniejszych problemach podejmowanych przez KSN;
- finansowanie szkolnictwa wyższego w Niemczech i w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem problemu odpłatności za studia;
- dialog z władzami państwa w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego w Niemczech i w Polsce;
- stan respektowania praw pracowniczych i związkowych w Niemczech;
- aktualnie realizowane w Niemczech i w Polsce cele Procesu Bolońskiego (w okresie po londyńskim spotkaniu ministrów edukacji do ich spotkania w Belgii w 2009 r.), stan implementacji, nadzieje i zagrożenia;
- ramy kwalifikacji ze szczególnym naciskiem na kompetencje; zaawansowanie w ich opracowywaniu i wdrażaniu (w Niemczech i w Polsce);
- akredytacja szkół wyższych w Niemczech i w Polsce: wiedza praktyczna na ten temat, zwłaszcza dotycząca kryteriów stosowanych przy ocenie uczelni, wydziałów i kierunków studiów oraz konsekwencje ocen wyróżniających i negatywnych;
- sytuacja doktorantów w Polsce.

W większości tematów referatom przedstawiciele KSN towarzyszyć będą referaty związkowców z GEW. Podobnie jak to miało miejsce w Olsztynie przewidujemy tłumaczenie simultaniczne.

Koszt zakwaterowania: Ośrodek posiada pokoje dwuosobowe z autonomiczną łazienką, a także dwupokojowe tylko z umywalką. Cena jednego miejsca za dobę, bez wyżywienia, w pierwszym przypadku wynosi ok. 55 zł, a w drugim - 40 zł.

Wstępne ceny posiłków: śniadanie - 10 zł.; lunch - 15 zł.; kolacja – 10 zł.

Pierwszy dzień seminarium zakończy się uroczystą kolacją, której cenę szacujemy na ok. 30zł/osobę. Pełne koszty pobytu na seminarium i podróży pokrywają organizacje delegujące.

Zgłoszenia uczestnictwa prosimy kierować na adres Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w nieprzekraczalnym terminie do dnia **14 marca 2008 r.**

Przewidujemy, że liczba uczestników będzie ograniczona wyłącznie liczbą miejsc hotelowych i pojemnością sali konferencyjnej. Ostateczna kwalifikacja uczestników nastąpi nie później niż w dniu **20 marca 2008 r.** Wówczas w komunikacie nr 2 zostaną zamieszczone potwierdzenia o zakwalifikowaniu na seminarium, a także dokładne informacje na temat kosztów zakwaterowania i wyżywienia oraz sposobu dokonania opłat na pokrycie kosztów pobytu.

Wszelkie zapytania dotyczące seminarium KSN – GEW proszę kierować:

- w sprawach dotyczących pobytu w Ośrodku – do Krystyny Andrzejewskiej (Uniwersytet Adama Mickiewicza), tel. (061) 829 43 62, tel. (061) 829 44 13, faks: (0-61) 829 41 51 tel. kom. 695 732 364, e mail: KZNSZZS@amu.edu.pl
- w sprawach organizacyjnych – do Tadeusza Kolendy (Politechnika Gdańska), tel. (058) 347 16 62, tel. kom. 605 764 614, e-mail: tako@pg.gda.pl

Wiceprzewodniczący
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
Ryszard Mosakowski

*)GEW – Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft.

APEL

Do Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność”

W celu usprawnienia i przyspieszenia kontaktów z Komisjami Zakładowymi NSZZ „Solidarność” zrzeszonymi w KSN uprzejmie prosimy o informowanie na bieżąco o nowych adresach poczty elektronicznej oraz o wszelkich zmianach tych adresów.

Biuro KSN NSZZ „Solidarność”

**Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 7 lutego 2008 r.
w wieku 61 lat zmarł**

Ś.P.

PROF. DR HAB. INŻ. MARIAN KOLARCZYK
Profesor w Politechnice Śląskiej
Z-ca Dyrektora Instytutu Eksploatacji Złóż
Kierownik Zakładu Eksploatacji Złóż i Geofizyki Górniczej

Odszedł od nas szlachetny, prawy, serdeczny Człowiek, Przyjaciel i Kolega cieszący się wielkim autorytetem w środowisku naukowym i górniczym, godny najwyższego szacunku nauczyciel akademicki, a także pracownik Działu Wentylacji KWK „Knurów”. Uczynny, wielkoduszny, zawsze służący swoją wiedzą i doświadczeniem młodym pracownikom naukowym oraz wychowawca wielu pokoleń inżynierów górniczych.

Prof. Marian Kolarczyk z Politechniki Śląskiej w Gliwicach był delegatem do Regionalnej i Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”. Ostatnio był negocjatorem podczas strajku w KWK „Budryk”.

Ostatnie pożegnanie odbędzie się w Kaplicy cmentarza parafialnego w Rybniku-Popielowie w dniu 12.02.2008 r. o godz. 9:15.

Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia

Przewodniczący, Prezydium i Rada Krajowej Sekcji Nauki
oraz Koleżanki i Koledzy z Regionalnej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Koleżance ALEKSANDRZE DELECKIEJ

wieloletniemu Koordynatorowi Ośrodka KSN w Szczecinie
wyrazy najserdeczniejszego współczucia z powodu śmierci

Ś.P.

MĘŻA ZBIGNIEWA
składa

Przewodniczący, Prezydium i Rada
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

“Wiadomości KSN” Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ “Solidarność”

*Redaguje zespół: Maria Wesółwska, Janusz Sobieszczanski, Krzysztof Schmidt-Szalowski,
Redaktor naczelny: Anna Gołębiewska,*

opracowanie językowe: Jerzy Jacki; opracowanie techniczne: Elżbieta Smorzewska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ “Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, A 221, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, Gdańsk; KSN NSZZ “Solidarność”

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: KSN@interia.pl ; <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>